"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 177 — 9128 | Federated Pressin jäsen | Lauantaina, elokuun 18 p:nä—Sat., August 18 | Member The Federated Press | XII Vuosik. — Vol. XII

Amerikalaiset merisotilaat hyökänneet Hondurasiin

Pelätään Hondurasin saavan saman kohtalon kuin Nicaragua

TEGUCIGALPA, Honduras, elok. 16. — Saapuneet tiedot, että amerikkalaiset merisotilaat olivat hyökänneet Hondurasin alueella olevaan Danlin kylään, ottaakseen kiinni nicaragualaisia peoneja, joita epäillään palvelleen Nicaraguan vapausarmeijassa, on herättänyt täällä suuttumuksen myrskyn.

Eräiden virallisten piirien ilmoitukset, että Hondurasin hallitus on ollut pakoitettu myöntämään amerikkalaisille joukoille maahantuloluvan, pelastuakseen samalta kohtalolta, kuin Nicaragua, ovat johtaneet syytöksiin, että Hondurasin hallitus on tarjoamassa tällaista kohtaloa naapurimaan kustannuksella. Yleisesti kysytään, että "onko Yhdysvaltain ja Hondurasin sopimus vain toinen joutava paperipala?"

Suunnittelevat siirtolaisuuden rajottamista Canadaan

Maahan saapuvista siirtolaisista pitäisi 75 prosenttia olla englanninkieltä puhuvia

TORONTO, elok. 17. — Calgaryn ammattiyhdistysten keskusneuvosto on joku aika takaperin hyväksynyt liittohallitukselle esittämistä varten ehdotuksen, että Canadaan saapuvista siirtolaisista pitäisi 75 prosenttia olla englanninkieltä puhuvia.

Calgarysta oli ehdotus lähetetty täkäläiselle ammattiyhdistysten keskusneuvostolle hyväksyttäväksi, joka onkin asiaa käsitellyt vaikka siitä ei liene tehty lopullista päätöstä.

Ehdotus tulee todennäköisesti esitettäväksi myöskin syyskuussa täällä kokoontuvalle Canadan ammattijärjestön vuotuiselle kokoukselle.

Miljonäärit kasaavat kultaa Yhdysvalloissa

Suurpääomain riistosaalis tavattoman suuri

CHICAGO, Ill. — (FP) — Hyvinvointi ei ole mitään pilaa ainakaan sille rikkaalle klikille, joka on keskittynyt Morganin liikkeen ympärille, voidaan sanoa niistä numeroista päättäen, mitä viisi jättiläisfirmaa ovat julkaisseet puolivuosivoitoistaan, jotka tänä vuonna näiden toiminimien osalta tekevät yht. $336,734,661, eli 13 pros. enemmän, kuin viime vuonna.

General Motors johtaa koko historiansa suurimmalla puolivuosivoitolla, $161,267,974:lla, mikä luultavasti ylittää minkään toiminimen vastaavaa voittoa, lukuunottamatta terästrustin viimeisen puolivuoden voittoa v. 1916 ja ensimäistä vuosipuoliskoa v. 1927. General Motorsin osakkeenomistajat saavat 17,400,000:sta osakkeesta voittoa $9 kappaleelta puolelta vuodelta eli 36 pros. osakkeiden $25:n nimellisarvosta. Mutta kun aikaisemmat voitonjaot ja osakekaupat ovat jättäneet omistajille 37½ osaketta kutakin v. 1917 omistettua $100:n osaketta kohti, niin monimiljonäärit, jotka ostivat osakkeensa ennen 1917, tulevat saamaan $340 jokaisesta $100:n sijoituksesta.

American Telephone and Telegraph on toisella sijalla voittojen suuruudessa. Tämä Morganin ryhmän yhtiö "ansaitsi" $79,543,682 kuluneena puolena vuotena, antaen vähintäin 12.3 pros. voittoa osakkaiden sijoittamasta pääomasta.

Terästrusti on kolmantena, saaden nettoa $56,336,040, eli 13.6 pros. alkuperäiselle tavalliselle pääomalle.

Neljäs on General Electric-sähkötrusti $25,675,307:n ennätyksellä. Sen omistajat saavat n. 22 pros. voittoa pääomastaan.

DuPontin trusti saavutti myöskin ennätyksen työläisten riistännässä $33,779,386:iin nousevalla puolivuosivoitolla, minkä nojalla omistajat tulevat saamaan 51 pros. voittoa sijoituksistaan.

AMMATTIURHEILUN VEROTTAMINEN ONTARIOSSA

Toronto, elok 18. — Maakuntahallitus on antanut hallinnollisen asetuksen, minkä kautta ammattiuimarien kilpailut tai näytökset alistetaan maakunnan urheilulautakunnan ja verotuksen alaiseksi. Kuten muistakin ammattiurheilijain kilpailuista tai näytöksistä, on uinnistakin maksettava tämän jälkeen kahden prosentin suuruinen vero joko pääsymaksuista ja tai palkintorahoista.

Kerääntyneillä varoilla edistetään maakunnallisen urheilulautakunnan toimesta amatööri- ei ammattimaista — urheilua.

Kiinan ja Japanin välinen ristiriita yhä vaan kiristyy

KANSALLINEN HALLITUS LÄHETTÄNYT TOKIOON JYRKKÄSANAISEN NOOTIN — JAPANIN RIISTOAIKEET MANTSHURIASSA PALJASTUVAT

SHANGHAI, elok. 16. — Kansallinen hallitus on lähettänyt toisen nootin Japanille riidanalaista v. 1896 sopimusta koskevassa kysymyksessä. Nootin sisältöä ei ole virallisesti päästetty julkisuuteen, mutta pidetään varmana, että Kiina päättäväisesti pysyy sopimuksen lakkautumista koskevalla kannallaan. Nootti annettiin Japanin konsulille Nankingissa myöhään tiistai-iltana, ja konsuli välitti sen edelleen Japanin lähettiläälle Pekingiin seuraavana päivänä.

Reuterin sähkösanomassa Mukdenista ilmoitetaan, että kriitillinen tilanne, joka syntyi Japanin vastustavasta kannasta Mantshurian ja Kiinan lähentymisen suhteen, selviäisi toistaiseksi kompromissin kautta, jonka mukaan Mantshuria ei kohottaisi Nankingin lippua ennen kun kolmen kuukauden kuluttua, jonka jälkeen Japani suostuisi olemaan sekaantumatta asiaan.

Japani koettaa saada koko Mantshurian kontrollinsa alle

Peking, elok. 16. — Englantilaisen kirjailijan, Bertram Lenox Simpsonin, huomiota herättävä lausunto, että mantshurialaisen sotaherran, Tsangtsolinin, murhan suoritti japanilainen salainen järjestö, on jäljennöksenä jätetty täkäläiselle Japanin ministerille.

Lausunto sisältää syytöksen, että riita Mukdenin ja Japanin välillä on keskittynyt rautatiekysymykseen, ja että se on naamioitu taistelu rautateiden määräämisvallasta, joita kiinalaiset ovat rakentaneet ja rakentavat Mantshuriassa. Simpson selittää, että jos nämä rautatiet yhdistettäisiin Japanin pyyteiden mukaisesti Etelä-Mantshurian rautatiesysteemiin perustaisi se japanilaisen ylivallan Pohjois-Mantshuriassa yhtä hyvin kuin Etelä-Mantshuriassa.

Japanilaisissa piireissä on liikkunut tieto, että Japanin hallitus aikoisi laskea liikkeelle 60,000,000 jeniä käsittävän lainan Mantshurian asemansa lujittamiseksi. Myöhempi tieto kuitenkin selittää, että tästä hankkeesta olisi luovuttu.

Kiinan kansalliset rakentavat sotalaivoja

Shanghai, Kiina, elok. 17. — Kiinan kansallisten porvarihallitus aikoo käyttää samoja keinoja valtansa lujittamiseksi, kuin muittenkin kapitalistivaltioiden vallassaolijat. Eilen laskettiin nim. vesille Kiinan ensimäinen sotalaiva, "Rauha", ja tilaisuudessa pidetyistä puheista päättäen aikovat kansalliset lähimmän 10 vuoden kuluessa rakentaa yhteensä 60,000 tonnia sota-aluksia. Tsiangkaisek selitti puheessaan, että tarkoituksena on tehdä Kiinasta ensiluokan merivalta, ja siten saavuttaa sille oikeutta ja tasa-arvoista kohtelua kansojen perheessä.

Varustautumiskiihko on levinnyt idän maihinkin. Niinpä tiedot kertovat, että Persia on tilannut Italialta hävittäjän, joka tulee olemaan ensimäinen sotalaiva niistä kuudesta, jotka Persian hallitus aikoo sijoittaa Punaiselle merelle.

Intian verolakot jatkuvat

BOMBAL, Intia. — (FP) — Protesteeraten lisättyä maaveroa vastaan, on 80,000 talonpoikaa kieltäytynyt maksamasta veroa. Selkkaus koskee enemmän kuin 100 kylää, ja johtaa talonpoikain taistelua muuan Gandhin kannattaja. Hallitus vastatoimenpiteenä takavarikoi talonpoikain maat, mutta tyytymättömät talonpojat ovat jatkaneet sadon korjuuta. Alemmat virkamiehet ovat lakon puolesta, mutta korkeammat virkailijat sekä imperialistiset sanomalehdet uhkaavat verilöylyillä.

Kymmeniä ihmisiä kuollut junaonnettomuudessa

Matkustajajuna suistui kiskoilta Jugoslaviassa

BELGRAD, elok. 17. — Kaksikymmentä ihmistä saivat surmansa ja 60 loukkautui, kun muuan matkustajajuna suistui eilen kiskoilta lähellä Bajanovatzia Serbian Makedoniassa. Onnettomuuden sanotaan aiheutuneen lahonneista ratapölkyistä. Se on suurin, mitä on tapahtunut Jugoslavian rautateillä moneen vuoteen.

Turkistyöläiset perustaneet uuden union

Eivät hyväksy A. F. L:n terroria

NEW YORK, elok. 17. — Kolmetuhatta turkistyöläisten edustajaa, jotka ovat olleet täällä koolla, ja edustaen melkein kaikkia turkistyöläisten paikallisia unioita Yhdysvalloissa ja Canadassa, ovat päättäneet perustaa uuden union. Päätöslauselmassaan syyttävät turkistyöläiset Amerikan Federation of Laboria siitä, että se on ylläpitänyt jonkinlaista terrorihallintoa turkistyöläisiä kohtaan.

Uuden union organiseeraajat ovat lukeutuneet turkistyöläisten vasempaan siipeen sekä olleet oppositsionissa A. F. L:ää vastaan jo parin vuoden ajan. A. F. L:ää syytetään jonkinlaisen komppaniaunion järjestämisestä työnantajain kanssa.

Tehdasteollisuus ylittää sota-ajan huipputulokset

CANADAN VALMISTETEOLLISUUS TUOTTAA NOIN 40 PROS. ENEMMÄN TAVAROITA KUIN PARHAANA SOTA-AJAN AIHEUTTAMANA NOUSUKAUTENA

TORONTO, elok. 18. — Canadan tehdasteollisuus tuottaa viimeisimpien tietojen mukaan nykyään tavaroita noin 140 prosenttia sota-ajan aiheuttaman nousukauden parhaimmista saavutuksista, noin kymmenen vuotta takaperin. Siitä huolimatta, että valmisteiden hinnat ovat laskeneet, on tuotteiden arvo viime vuoden kuluessa äskettäin ilmotettu noin kaksikymmentä prosenttia suuremmaksi. Valmisteteollisuuden tuotannon arvoksi ilmotetaan viime vuoden aikana lähes 3,500,000,000 dollaria, eli noin 250,000,000 enemmän kuin vuonna 1926.

Vuoden 1926 lopulla oli Canadan tehdasteollisuuteen sijotettujen pääomien määrä noin 4,000,000,000 dollaria. Sen jälkeen on valmisteteollisuuteen tehtyjä sijotuksia entisestaan laajennettu.

Canadassakin on havaittavissa teollisuudenharjottajien keskuudessa yleinen pyrkimys standardisoimiseen ja rationalisoimiseen, siten edistääkseen teollisuuden tuotteliaisuutta, kustannuksien vähentämistä ja voittojen lisäämistä.

Hallituksienkin puolelta kiinnitetään huomiota teollisuuden edistämiseen tieteellisen tutkimustyön avullakin. Niinpä päätti liittoparlamentti viime istuntokaudellaan korottaa kansalliselle tutkimusneuvostolle myöntämänsä vuotuisen määrärahan 170,000 dollarista 300,000 dollariin. Ontarion lainlaatijakunta on myös päättänyt myöntää samanlaisiin tarkotuksiin 200,000 dollaria vuodessa, ehdolla, että yksityisten toimesta kerätään yhtä paljon.

Tuotteiden arvon perusteella laskettuna on tuotannon määrä lisääntynyt vuoden 1926 aikana kutakin työläistä kohden, vuoteen 1920 verraten, noin 60 prosentilla. Vuoteen 1925 verrattuna oli huomattavissa tällä perusteella ainoastaan neljän prosentin suuruinen tuotannon lisääntyminen. Vuoden 1926 tietojen mukaan lisääntyi tavaroiden arvo valmistettaessa noin 2,600 dollarilla kutakin työläistä kohden. Yhdysvalloissa oli edellisenä vuonna vastaava, tavaroita valmistaessa niihin lisätyn arvon määrä, noin 2,740 dollaria kutakin työläistä kohden, mikä osottaa, että Canadassa ollaan suunnilleen yhtä edullisessa asemassa tässä suhteessa, kuin Yhdysvalloissakin.

Kuumuus aiheuttanut kaksi kuolemantapausta Montrealissa

MONTREAL, elok. 17. — Eilen vallitsi täällä kuumin elokuun päivä kahteentoista vuoteen, sillä sitten elokuun 1916, jolloin lämpömittari osotti 95.5 astetta, ei kuumuus ole elokuussa noussut yli 90 asteen ennenkuin eilen, jolloin merkittiin 90.7 astetta.

Kuumuudesta oli seurauksena kaksi kuolemantapausta.

Joseph Dalmarway niminen 67 vuotias vanhus kaatui tajuttomana maahan kadulle, vallinneen kuumuuden johdosta. Hän kuoli muutamaa tuntia myöhemmin sairaalassa, kuumuudesta johtuneeseen sydämen heikkouteen.

Toinen 65 vuotias vanhus Emanuel Guerin menetti samoin henkensä kuumuuden johdosta. Hän oli ollut keskiviikkona maalaamassa talon kattoa ankarassa kuumuudessa ja sairastui sen johdosta, heittäen henkensä seuraavana päivänä.

Kulkutauti-influenssa vaatinut uhrikseen 275 alkuasukasta

AINOASTAAN YKSI VALKOIHOINEN ON SORTUNUT KULKUTAUDIN UHRIKSI CANADAN POHJOISILLA SEUDUILLA

EDMONTON, Alta., elok. 18. — Noin kahden viikon kuluessa salaperäinen alkuasukkaiden keskuudessa Canadan pohjoisilla alueilla Mackenzie-joen varrella, riehuva kulkutauti vaatinut uhrikseen tänne saapuneiden tietojen mukaan kaikkiaan 275 henkeä.

Tähän mennessä tiedetään ainoastaan yhden valkoihoisen pohjoisten seutujen asukkaan kuolleen mainittuun tautiin.

Yksistään Fort Simpsonissa on tauti vaatinut 53 uhria. Fort Resolutionista ilmotetaan siellä sortuneen noin 50 henkeä. Fort Raessa ilmotetaan kuolleen 33 henkeä, Fort Normanissa 28, Fort Goodhopessa 26 ja Fort McPhersonissa 21. Muissa pohjoisen alueen keskuksissa Mackenzie-joen varrella on tauti samoin vienyt raskaan sadon.

Pohjoisesta tulleet kertovat, että alkuasukkaat tulevat erittäin välinpitämättömiksi tartunnan saatuaan. Sen sijaan, että yrittäisivät taistella tautia vastaan, he istuvat tai makaavat asunnoissaan ja valittavat. Lähetyssaarnaajien ja sairaanhoitajien antamat rohdot he heittävät menemään, kun niistä ei ole pikaista parannusta. He jäävät kärsivällisesti odottamaan joko kuolemaa tai parantumista.

Neuvosto-Mongolia julistanut sodan

VAATII BARGAN VALTION YHTYMISTÄ MONGOLIAAN

LONTOO, elok. 17. — Neuvosto-Mongolia on julistanut sodan Bargan valtiota vastaan, ilmoittaa "Morning Postin" Harbinin kirjeenvaihtaja tänään. Sotajulistus seurasi sen jälkeen, kun Mongolian vaatimus molempien valtioiden jälleen yhtymisestä tuli hylätyksi. Mongolilainen ratsuväkiosasto on miehittänyt kiinalaisen itäisen rautatien Barimin ja Unurin välillä. Kiinalaisten panssariautojen sanotaan olevan menossa sotatoimien alueella. Jos tiedoissa on perää, voi sota vaikuttaa Japaniin epäsuorasti Mantshurian kautta.

Kilpailu väitetyistä Hudsonlahden alueen metallirikkauksista

TORONTO, elok. 18. — Viime kevättalvella levisi kaivoskapitalistien keskuuteen huhu suurista ja rikkaista mineraalialueista Hudsonlahden itäisellä rannalla Chesterfield ja Ranken vuonojen seuduilla. Siitä johtui, että matkaan varustettiin neljän eri ryhmän joukkueet, jotka lähtivät tutkimaan seutuja ja tekemään mahdollisia valtauksia.

Alueella onkin nyt Northern Aerial Mineral Explorations Companyn ja newyorkilaisen Lindsleyn kapitalistiyhtymän joukkueet, jotka ovat purjehtineet sinne erikoisesti varustetuilla laivoilla, joiden tukena on lisäksi lentokoneita.

Samoin on alueella sinne jo aikasin kevättalvella maitse ja vesitse lähteneet kaksi joukkuetta, joista toisen on lähettänyt Nipissing Mining Company ja toisen Cyril Knight Prospecting Company. Kummankin joukkueen kanssa pidetään samoin yllä yhteyttä lentokoneiden avulla.

Mainittuja seutuja yritettiin Hudson's Bay Companyn toimesta tutkia vuonna 1719, jolloin sinne lähetettiin kaksi pientä laivaa, jotka kuitenkin joutuivat Hudsonlahden rannalla myrskyn tuhoomiksi. Silloiset huhut kuparista ja kullasta jäivät toteamatta.

Perillä nyt olevilta retkikunnilta ei ole saapunut minkäänlaisia tietoja niiden onnistumisesta. On luultavaa, että niitä yritetään pitää salassa, jos jotain mainittavampia löytöjä tehdään. Suuret yhtymät tulevat vaan kilpailemaan valtauksien tekemisessä.

Prospekteeraaminenkin on muuttumassa kapitalistiseksi liikehommaksi, sillä kaukaisille alueille kulkeminen vaatii paljon varusteita ja kustannuksia.

ST. JOHNS, Nfld., elok. 17. — Eilen muodosti täällä uuden hallituksen F. C. Alderdice, joka ryhtyi hallituksen johtoon entisen pääministerin Walter S. Monroen luovuttua ministeristönsä kera hallituksesta.

Karannut kolmannen kerran vankeudesta

OTTAWA, elok. 18. — Saatuaan kahden vuoden vankeustuomion automobiilin varastamisesta karkasi 17 vuotias Arthur Montpetit niminen nuorukainen täkäläisestä poliisivankilasta, missä hän oli odottamassa siirtämistä Kingstonin kuritusvankilaan.

Nuori rikollinen oli jo aikaisemmin karannut Brockvillen vankilasta, missä hän muutama viikko takaperin oli odottamassa lähettämistä kasvatuslaitokseen, tuomittuna automobiilin varastamisesta. Sen jälkeen hän murtautui Rigaudin poliisivankilasta, mihin hänet oli suljettu kun hänet oli tavattu varastetussa automobiilissa.

Taasen kamala murhenäytelmä hiilikaivoksessa

VAIN YKSI MIES PELASTUI KAASUN TÄYTTÄMÄSTÄ KAIVOSKÄYTÄVÄSTÄ IRVONAN KAIVOKSESSA

COALPORT, Pa., elok. 17. — Irvona Coal and Coke Companyn kaivoksessa No. 3 sattuneessa räjähdyksessä pelastui vain yksi niistä 14:sta miehestä, jotka olivat työskentelemässä siinä kaivoskäytävässä, missä hiilipöly räjähti myöhään illalla toissa päivänä. Pelastunut kaivosmies, Marina Coccia, saa kiittää pelastumisestaan yksinomaan sitä sattumaa, ettei hän seurannut erään toverinsa askeleita kaasuntäyttämässä käytävässä.

Kaivoksessa oli räjähdyksen sattuessa n. 150 miestä. Näistä työskenteli 14 siinä käytävässä, joka oli muodostuva surmanloukuksi. Toiset olivat sellaisissa osissa kaivosta, että onnistuivat pääsemään maanpinnalle, ennen kun räjähdyksen johdosta vapautuneet kaasut pääsivät niihin tunkeutumaan.

Coccia on kertonut, että hän oli erään W. H. Maysin mukana n. kello 8.15 ip. Silloin kuulivat he äkkiä jonkinlaisen jyrähdyksen, ja luulivat ensiksi, että dynamo oli päässyt irti. He tulivat paiskatuksi maahan, ja alkoivat tuntea kaasun hajua sekä kovan kuumuuden. Mays, kasvot kalpeina, kääntyi silloin C:n puoleen sanoen: "Nyt kuolemme! Mikään muu, kuin jumala, ei voi meitä pelastaa!" Coccia jatkaa: "Juoksimme tunnelin ulosmenoaukkoa kohti, mutta olimme pakoitetut takaisin, ja kun saavuimme sisäänkäytävän lähelle, juoksi M. vasemmalle. Jokin minussa pakoitti minut kääntymään oikealle. Minä pelastuin; Mays-parka on kuollut."

Kolmentoista kaivostyömiehen ruumiit on tuotu pinnalle. Pelastusjoukot kuitenkin harjoittavat edelleen etsiskelyjä kaivoksessa siltä varalta, jos löytyisi lisää uhreja.

Kuten sanottu, aiheutui räjähdys hiilitomun syttymisestä. Tällaiset räjähdykset johtuvat yhtiön huolimattomuudesta. Kaivoskapitalistit, kiristäessään työläisistä irti niin suuria voittoja, kuin mahdollista, kokonaan laiminlyövät työläisten turvallisuudesta huolehtimisen.

Seitsemänsataa vaatetustyöläistä palannut töihin

Lakonjohtajat pyrkivät pikaiseen sovintoon

MONTREAL, elok. 17. — Täällä tiistaina alkaneessa vaatetustyöläisten lakossa on neuvottelujen johdosta saatu aikaan sovinto useampien työnantajien kanssa, jonka perusteella on jo noin seitsemänsataa työläistä palannut töihin.

Amalgamated Clothing Workers' Union johtajat tekevät parhaansa saadakseen lakon mitä pikemmin sovitetuksi, sillä he sanovat karttavansa kommunistista lakkotaktiikkaa ja pitävänsä pikaista lakon sovittamista välttämättömänä. Täten tehdessään he kuitenkin vaarantavat työläisten edut, sillä "sovinto hinnalla millä hyvänsä" aiheuttaa taistelevien työläisten etujen myymiseen.

Lakossa ilmoitetaan olleen ainoastaan 1,200 työläistä, eikä 2,000 kuten aikaisemmin ilmoitettiin.

FASCISTILENTÄJÄ SAANUT SURMANSA

Rio de Janeiro, elok. 17. — Majuri Carlo P. Del Prete, Mussolinin komennolle kunniata tavoitteleva lentäjä, joka yhdessä erään Ferrarinnimisen fascistin kanssa, oli lentänyt Roomasta Etelä-Amerikkaan, kuoli täällä eilen aamulla elok. 7 pnä sattuneessa lento-onnettomuudessa saamiinsa vammoihin.

Imperialistin kyynillistä teeskentelyä

COOLIDGE JUTTELEE "RAUHASTA" WALLKADUN ROSVOARMEIJAN MURHATESSA NICARAGUALAISIA

WAUSAU, Wis., elok. 16. — Amerikkalaisen verisen imperialismin edustaja ja Wallkadun pankkihuijarien kätyri, presidentti Coolidge, antoi taasen eilen loistavan näytteen teeskentelevästä pötynpuhumisesta, selittäen Wisconsinin valtion amerikkalaiselle legionalle, että "Kelloggin sopimus" sisältää suurempia toiveita rauhallisista suhteista, kuin mitä maailmalle on milloinkaan annettu." Ja edelleen: "Jos ne, jotka siihen ovat osallisia, ja aloittaneet sen, vievät sen loppuun saakka, tulee se osoittautumaan yhdeksi suurimmaksi siunaukseksi, mitä on koskaan tullut ihmiskunnan osalle. Se on sopiva loppupäätelmä ensimäiselle rauhan vuosikymmenelle."

Presidentin puhe pitkin matkaa oli samanlaista farisealaisuutta. Niinpä hän koetti uskotella, että Yhdysvallat Kelloggin sopimuksen kautta olisi todistanut maailmalle, ettei sen tarkoituksena ole ylläpitää armeijaa ja laivastoa hyökkäystarkoituksia, vaan itsepuolustusta varten.

Tosiasiat puhuvat toista kieltä

Tällaisten väitteiden tyhjyyden kuitenkin on kymmenkertaisesti paljastanut Amerikan imperialistien ja Wallkadun pankkiirien verityöt Nicaraguassa, amerikkalaisen imperialismin väkivaltainen taloudellinen tunkeutuminen Etelä-Amerikan maihin ja Kiinaan, amerikkalainen sotilasterrori pienessä Haitissa, Filippiineillä y.m. sekä amerikkalaisen pääoman valloitukset Kubassa ja Meksikossa.

Mutta "maanpuolustus"-veruke ilmenee kaiken lisäksi Coolidgen omasta diplomaattisesta lausunnosta, sillä toisessa paikassa hän sanoo:

"Siinä tarkoituksessa, että ylläpidettäisiin 'lain valtaa' kautta maailman yhtä hyvin kuin Yhdysvalloissa, puolustaakseen Yhdysvaltoja, sekä täyttääkseen 'velvollisuuttaan vastustaa pahaa', ylläpitää Yhdysvallat armeijaa ja laivastoa. Kansalaiset kotona ja maailma ulkopuolella halveksisivat hallitusta, jos se jättäisi huomioonottamatta kansallisen puolustuksen 'tiedettä'.

"Se olisi yritys välttää meidän osuutemme 'sivistyksen taakasta'. Siitä syystä ylläpidämme apulähteitämme, väestömääräämme, asemaamme ja vastuunalaisuuttamme vastaavaa kohtuullista armeijaa ja laivastoa, perustuen se kansallista turvallisuuttamme koskeviin edellytyksiimme."

Ei voi salata imperialismin hyökkäävää luonnetta

Näin toitottaa tämä aseellisen rauhan profeetta. "Maanpuolustustiede", "sivistyksen taakka", "pahan vastustaminen" y.m. piruilisuudet poisluettuna, jää jälelle karvas totuus: Yhdysvallat hiovat murhavarustuksiaan "lain vallan" (the rule of law) eli imperialistisen komentonsa levittämiseksi yli maailman. Tämä paljastuu Coolidgen omasta puheesta.

Tämä imperialistisen vallan yliasiamies kruunasi "rauhan" puheensa kiihoittamalla legionalaisten yltiöisänmaallisia tunteita, vetoamalla maailmansodan vaaroihin ja kokemuksiin.

Coolidge kaikesta pasifistisesta rihkamasta huolimatta, jolla hänellä on tapana koristella puheitaan, on kuitenkin siksi typerä, että paljastaa, joka on, että Kelloggin sopimus ei poista sodanvaaraa, vaan on ainoastaan yksi askel imperialistivaltojen katalissa tulevan sodan varusteluissa.

Fascistien vehkeily Albaniassa

Zogu ottaa prinssin tittelin

ROOMA, elok. 15. — Huomenna tapahtuvien vaalien jälkeen, tulee Albaniassa kokoontumaan erikoinen kansalliskokous, joka tulee muuttamaan nykyisen hallitusmuodon sekä julistamaan nykyisen presidentin Ahmed Zogun hallitsevaksi prinssiksi. Zogu on eräiden vallassaolevien fascistipiirien apuri ja Mussolinin kätyri.

RIKAS KUPARILÖYTÖ WEBBWOODISSA

Sault Ste. Marie, Ont., elok. 17. — Seitsemän mailin etäisyydessä Webbwoodista ilmotetaan tehdyn tärkeän kuparilöydön, jota kehittämään on perustettu Sudbury-Webbwood-Shakespeare Gold and Copper Syndicate niminen yhtymä. Valtauksilta ilmotetaan löydetyn puhdasta luonnonkuparia.

Saksan sosialidemokraatit militarismin edistäjinä

Koettavat selittää, ettei laivaston puolesta äänestäminen ole laivaston puolesta äänestämistä

BERLIN. — Tuhansien saksalaisten työläisten joukkopaheksumisen johdosta, on Mullerin sos.dem. hallitus koettanut vapautua vastuusta Saksan laivaston jälleenrakentamista koskevassa kysymyksessä.

Virallisessa julistuksessaan selittävät sos.demit, miten risteilijäin rakentamisen puolesta annettu ääni ei olekaan risteilijäin puolesta annettu ääni. Lausunnossa sanotaan, että valtiopäivät olivat jo äänestäneet laivojen rakentamisen puolesta, ja hallituksen yksimielinen vahvistus merkitsi vain sen ratkaisemista, kestääkö maan finanssiasema sotaverojen raskaasta lisääntymisestä johtuvan lisäkuormituksen?

Huolimatta hallituksen raha-asiain kurjasta tilasta, jatketaan sotalaivojen rakentamista. Berliinin kaduilla aivan yleisesti ivataan sos.demien tunnusta: "lapsille ruokaa, mutta ei sotalaivoja", jonka tunnuksen sos.demit ovat nyt itse tallanneet lokaan.

Amerikan rautatieläiset uhkaavat lakolla

Union johtajat kuitenkin tekevät kaikkensa estääkseen taistelun puhkeamisen

Chicago, Ill., elok. 16. — Rautateiden junamiesten veljesliiton virkailijat koettavat kaikkensa estääkseen rautatieläisten palkkaselkkauksen kärjistymästä avoimeksi taisteluksi. Liiton keskuudessa parhaillaan toimitetaan lakkoäänestystä, joka käsittää n. 70,000 työläistä. Kysymyksessä on miesten esittämät vaatimukset, että ratapihoilla työskentelevien miesten palkat on nostettava 10 prosentilla ja junamiesten sekä konduktöörien palkkoja 18 prosentilla. Lakkoäänestys pantiin käyntiin sen jälkeen, kun neuvottelut työriidan sopimisesta raukesivat Chicagossa viime viikolla.

Riitaisuus koskee 98 pros. kaikista niistä rautateistä, jotka sijaitsevat Chicagosta länteen. Lakkoäänestyksen tulokset julkaistaan syysk. 2 pnä. Union johto ilmoittaa, ettei lakkoa tulla heti julistamaan, vaikka jäsenten enemmistö äänestäisikin lakon puolesta.

Pääministeri matkustaa Eurooppaan

Tulee viipymään siellä kaksi kuukautta

OTTAWA, elok. 18. — Canadan pääministeri Mackenzie King lähti täältä eilen New Yorkiin, mistä hän lähtee tänään Europaan, jossa hän tulee viipymään lokakuun puolivälin vaiheille saakka.

Europassa ollessaan ottaa King Canadan edustajana osaa Kansainliiton ja sen neuvoston kokouksiin yhdessä senaattori Dandurandin ja rautatieministeri Dunningin kanssa. Pääministerin matkassa kulkevat ulkoasiain apulaisministeri tri O. D. Skelton ja hänen yksityissihteerinsä H. C. Baldwin.

Samassa laivassa matkustaa Pariisiin Yhdysvaltain valtiosihteeri Kellogg, joka menee Pariisiin allekirjottamaan esittämäänsä sodanvastaista sopimusta, jonka allekirjottaminen tulee olemaan Kingin ensimäisenä "työnä".

Lokakuun alussa on King saapuvilla Canadan Pariisiin avattavan lähetystön avajaisjuhlallisuuksissa ja menee sen jälkeen Lontooseen Englannin hallituksen vieraaksi.

Pääministerin ollessa ulkomailla tulee hänen virkaansa hoitamaan oikeusministeri Ernest Lapointe.

Kaivosmiehiä jäänyt taasen sulkeuksiin

Toistakymmentä miestä jäänyt kaivokseen räjähdyksen jälkeen Irvonassa, Pa.

COALPORT, Pa., elok. 15. — Yhtiön ilmoituksen mukaan jäi yli kymmenen miestä sulkeuksiin n:o 3:n kaivoksessa, jonka omistaa Irvona Coal and Coke Company, Irvonassa, lähellä Coalportia. Kaivoksessa tapahtui ankara hiilipölyn räjähdys juuri, kun päivävuoron miehet olivat poistumassa kaivoksesta. Vain kaksi miestä pelastui. Useiden lähiseutujen kaivoksista on saapunut pelastusjoukkoja, auttamaan onnettomuuden uhrien pelastustyössä, joiden kohtalosta ei ole varmoja tietoja.

Kesäkuulla, 1928, 12,963 kulkevaa työläistä siirtyi Ranskaan, joista 8,856 oli puhtaana lisänä maan työvoima-markkinoille.

VAPAUS — Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja. Ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

TOIMITTAJAT: A. VAARA. B. A. TENHUNEN. H. SULA. R. PEHKONEN.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

VAPAUS (Liberty) The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
[illegible]

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

Lehteen aiotut ilmotukset pitää olla konttorissa kello 4 ip. ilmestymispäivän edellisenä arkipäivänä. Vapauden toimitus: Liberty Building, 33 Lorne Street. Puhelin 536W. Vapauden konttori: Liberty Building, 33 Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

General advertising rates 75c. per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimmäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonalliselle nimelle: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Saccon ja Vanzettin telotuksen vuosipäivänä

Kuluvan kuun 22 päivänä tulee kuluneeksi vuosi työväenluokan kahden marttyyrin, Nicola Saccon ja Bartolomeo Vanzettin telotuksesta, mikä tapahtui sähkötuolissa. Niin, kaksitoista kuukautta on kulunut siitä, kun proletaarisen suuttumuksen ja kauhun aalto sähköisti työläisjoukkoja kautta maailman. Vuosi on kulunut siitä, kun New Yorkin poliisit panssaroitujen moottoripyöräin kera ajoivat läpi itkevän ja laulavan ihmismeren, mikä oli kokoontunut Union-torille, kun tiedotustoimistot olivat ilmottaneet toveriensa Saccon ja Vanzettin kuolemasta. Tasan vuosi on kulunut siitä, kun Massachusettsin valtio, mikä toimi Amerikan kapitalistiluokan aseenkantajana, heitti Saccon ja Vanzettin ruumiit työväenluokan odottavan, avonaiseen syliin ikäänkuin varotuksena siitä, että tästä alkaen saavat kaikki työläisten puolesta taistelijat odottaa samanlaista kohtaloa.

Nopeasti on vuosi vierähtänyt. Sen kuluessa ovat työläiset Amerikassa (ja myös muissa maissa) saaneet kokea monia katkeria iskuja — palkkain alennuksia, työväenjärjestöihin kohdistettuja tuhoamisryntäyksiä niiden tehtailijain järjestöjen alotteesta, jotka saattoivat kapinallisen suutarin ja kalakauppiaan henkeä. Saccon ja Vanzettin kuolema ei ollut muuta kuin alkusoittoa sille helvetilliselle joukkomurhain ja sorron symfonialle, mitä on harjotettu Coloradossa, Pennsylvaniassa ja Ohiossa ja nyt parhaillaan New Bedfordissa.

Niin, vuosi on vierähtänyt. Se on ollut katkera luokkataisteluiden vuosi, joiden kuumeisessa melskeessä saatetaan helposti unhottaa edesmenneet suuremmat ja pienemmät tapahtumat. Mutta ettei Saccon ja Vanzettin telotus tulisi unhottumaan työväenluokan jäseniltä, niin sen takia on Canadan työväen puolustusliitto osottanut maan kaikille työväenjärjestöille kehotuksen, missä kerostetaan Saccon ja Vanzettin muiston kunnioittamista ja elokuun 19 ja 26 päivän välisen ajan pyhittämistä erikoiseksi työväen puolustusviikoksi.

Tätä puolustusviikkoa ei tule kuitenkaan viettää sairaanloisen tunteellisuuden merkeissä, vaan meidän on ryhdyttävä taisteluun, vaatimaan kapitalististen maiden tyrmissä viruvain luokkataistelijain vapauttamista. Ja vielä pelkkä vaatiminenkaan ei riitä. Jotta tämä vaatiminen saisi konkreettisen, käytännöllisen muodon, täytyy itsekussakin maassa olla tehoisassa toimintakunnossa oleva työväen puolustusliitto. Siksipä, kun täällä Canadassakin vietetään Saccon ja Vanzettin muistojuhlia, selostettakoon niissä näiden marttyyriemme elämäntyön ohella Canadan työväen puolustusliiton osastojen järjestämisen ja toimintakuntoon saattamisen välttämättömyyttä. Siten voimme parhaiten kunnioittaa Saccon ja Vanzettin, työväenluokan esitaistelijain elämäntyötä.

Emme ole unhottaneet teitä, Sacco ja Vanzetti!

Eläköön Sacco ja Vanzetti! Kuka sanoi, että nämä kaksi työväenluokan esitaistelijaa ovat kuolleina? Yhdysvaltain rahavallan holhoojat tosin julistivat, että nöyrän suutarin ja vaatimattoman kalakaupustelijan ruumiit olivat tulleet sääntöperäisesti poltetuiksi sähkötuolissa Yhdysvaltain *lain* ja *järjestyksen* ylläpitämiseksi, mutta kun miljoonat yhtenä kuorona huutavat *Sacco ja Vanzetti*, niin että nämä nimet kaikuvat maailman yhdestä laidasta toiseen, niin kuinka saatetaan silloin sanoa, että Sacco ja Vanzetti ovat kuolleet?

Eläköön Sacco ja Vanzetti! Nämä kaksi vaatimatonta italialaista siirtolaista tulivat Amerikaan, toivoen sieltä löytävänsä oikeutta, vapautta ja yhdenvertaisuutta — noita porvarien ylistämiä, mutta viekkaan kaihtavia määreitä — löytäen niiden asemasta kuitenkin vain katalan ja hävyttömän riiston, kohdistettuna heikkoihin ja omistamattomiin ihmisiin. Mutta kun Sacco ja Vanzetti olivat luonteeltaan kapinallisia, niin he rohkeasti uhmasivat tuota tyranniutta. Sen takia kohdistui rahavallan viha ja kostonhimo heihin, teljeten heidät seitsemäksi vuodeksi kuristushuoneeseen, mistä heidät sitten kuljetettiin sähkötuoliin teilattavaksi.

Eläköön Sacco ja Vanzetti! Teidän urhoollinen elämänne ja työläisten asian suurenmoinen puolustaminen on sytyttänyt kaikkien maiden työläisten sydämissä taisteluhengen, mikä kannustaa heitä kukistamaan rahavallan tyranniuden ja hallinnan maailman kaikista maista. Kuolemanne takia tulette te ikuisesti elämään maailman työläisten muistissa.

Puolustaessanne työläisten asiaa, olette te kohdaltanne opettaneet työläisille, miten heidän on turvattava ja suojeltava itseään.

Eläköön Sacco ja Vanzetti! Te elätte kaikkien kapinallisten työläisten sydämissä!

Canadian Labor Defence.

Yleiskelvolliset käsiraudat lakonjohtajille

Massachusettsin valtion tekstiilikuninkaiden juridiset käskyläiset ovat muutamain viime päivien kuluessa lisänneet erään voimaperäisen keinon lakkojen murskaamiseksi ja työväenliikkeen tukahuttamiseksi, kirjottaa *Daily Worker*.

Lakonjohtaja Peter Hegelias oli erään fallriverilaisen tuomarin, Hanifyn nimeltään, kuulusteltavana; ja tämä lakonjohtaja tietysti huomattiin syylliseksi ja tuomittiin sen takia, kun tehtaiden omistajat, jotka hallitsevat Fall Riverin kaupunkia ja omistavat mainitun tuomarin, tahtoivat että hänet tuomitaan. Hegelias vetosi tuomion ja asetti takuurahat vapaalla jalalla oleskeluaan varten siihen saakka, kunnes hänen vetoomuksensa ratkaistaan.

Mutta asettamansa takaus ei riittänyt vetoomukseensa nähden.

Nyt ilmaantui esteeksi uusi laite, laite millä aiotaan asettaa käsiraudat Hegeliaksen tai kenen hyvään muun lakonjohtajan käsiin, joihin sitä tahdotaan kohdistaa, ehkäistäkseen sen avulla heidät toimimasta lakossa olevain työläisten puolesta.

Tätä uutta laitetta nimitetään "varmuustakaukseksi". Mitä sillä ymmärretään? Yllämainittu organiseeraaja pakotettiin asettamaan 1,000 dollarin takauksen "varmuudeksi" — mikä summa ei lainkaan sisälly vetoomuksen yhteydessä asetettavaan, tavalliseen takaukseen. Sitä seuraava askel oli seuraavanlainen:

Jos 1,000 dollarin "varmuustakauksen" alainen henkilö tekee *minkä hyvään teon, mistä tehtailijat eivät pidä*, tulee poliisi pidättämään hänet ja 1,000 dollaria tulee automaattisesti menetetyksi.

Siinä ovat yleiskelvolliset käsiraudat työväen järjestäjille!

Kun mainitunlainen menetelmä on käytännössä, saatetaan minkä hyvään työlakon kaikki johtajat pidättää ja asettaa "varmuustakauksen" alaiseksi, sekä sen jälkeen uudelleen pidättää millä hyvään tekosyyllä, aiheuttaen täten suurten rahasummain menetyksen. Näin ollen on tämän "keksinnön" päämääränä ilmeisesti ehkäistä työläiset aktiivisesti osallistumasta lakon johtoon, koska tuhannet dollarit eivät ole niin helposti otettavissa ja työläisten käytettävissä. Tällä uudella laitteella tahdotaan ehkäistä työläiset järjestäytymästä, asettaa kapula heidän suuhunsa niin hyvin lakkojen aikana kuin muulloinkin ja yleensä ehkäistä meidän luokkamme turvaamasta itseään työnantajain hyökkäyksiä vastaan tai parantamasta olosuhteitaan.

Fall Riverin ja New Bedfordin tekstiilityöläisten velvollisuus koko työväenluokkaa kohtaan vaatii heiltä, että he pontevasti ja viimeiseen saakka vastustavat tuota tekstiiliparoonien pikku tuomarien saatanallista keksintöä. Niinikään on koko työväenluokan velvollisuutena ryhtyä heti ja entistä tehoisammin avustamaan näiden alueiden tekstiilityöläisiä, sillä jos heidän käsiinsä asetetaan käsiraudat, tullaan sama temppu uudistamaan kaikkiin niihin toistenkin alain työläisiin nähden, jotka pyrkivät rakentamaan työväenliikettä.

Taistelunsa voittamiseksi tarvitsevat Fall Riverin ja New Bedfordin tekstiilityöläiset rahaa yhtä hyvin perheidensä ylläpitoon kuin myös taistellakseen ylläpitoon heidän pirullisia riistäjiään vastaan. Auttakaa heitä, työläistoverit, lausuu Daily Worker lopuksi.

Muistonne elää!

Kirj. MAGNUS RAEUS.

Sacco ja Vanzetti,
muistonne elää!
Sitä ei työläisten mielistä viedä,
unhola sille ei vaippaansa siedä,
vaikk' yöhön on sammunut elonne liekki.

Sacco ja Vanzetti,
muistonne elää!
Teitä ei horjuta vuosien piina,
ei tuonut kammoa kuolemanlinna,
ei, teloitus, mi' eteenne entää.

Sacco ja Vanzetti,
muistonne elää!
Polvesta polvehen kertomus kulkee,
kuinka ol' "oikeus" verinen, julkee,
tuhosi elonne, sähköllä poltti.

Sacco ja Vanzetti,
muistonne elää!
Tuomarit teloitusmerkin kun antaa,
saavat myös murhasta vastuun nyt kantaa,
siks' kerran kun oikeus herää.

Sacco ja Vanzetti,
muistonne elää!
Kohtalo katkeran tuntehen nostaa,
kerran sen kuolonne raatajat kostaa,
ja pyövelit, riistäjät loppunsa tietää.

Sacco ja Vanzetti,
muistonne elää!
Kunniaa teidän ei paineta lokaan,
syytön on kuolonne, iski se okaan
luokkanne syömmeen, vääryys kun voitti.

Sacco ja Vanzetti,
muistonne elää!
Luokkamme marttyyriseppele teille,
on annettu aatteemme sankareille,
muistonne veljien mielessä helää.

Osuustoiminta

Osuustoiminnalliset liikkeet ja taistelu sodan vaaraa vastaan

International Press Correspondencessa kirjottaa G. P. seuraavaa:

Kysymys taistelusta imperialistista sotaa vastaan on probleemi, joka tällä haavaa omaa etusijan työväenliikkeessä. Osuustoiminnallisten liikkeitten tehtävä on määritellä selvästi kantansa tähän kysymykseen, ja etsiä keinoja käytännölliseen taisteluun ryhtymiseksi imperialistista sotaa vastaan.

Vuosien 1914—1918 imperialistinen sota ei sovittanut kapitalististen maiden välisiä ristiriitaisuuksia. Tunnetut Versaillesin, Trianonin, y.m., "rauhansopimukset" eivät ole mitenkään hävittäneet kapitalististen maiden välisiä erimielisyyksiä. Niin kutsuttujen voittajamaiden sotilaallinen ylivoima kykeni, ajan ollen, pakottamaan joukon valtioita alistumaan heidän alleen, silti poistamatta yhtään näiden maiden välillä olevista taloudellisista ristiriitaisuuksista. Sen jälkeen voittajavaltojen väliset erimielisyydet eivät ole vähentyneet, puhumattakaan että ne olisivat loppuneet. Päinvastoin, nämä erimielisyydet ovat kärjistyneet ja omaksuneet erinäisiä sangen avoimia muotoja. Nykyhetkellä, kapitalististen maiden väliset erimielisyydet — Amerika ja Englanti, Ranska ja Saksa, Italia ja Balkanin maat — omaavat ensi tilan kansainvälisessä politikassa. Jos seurauksena onkin aukkoja kapitalistisessa yhteisrintamassa Neuvostoliittoa vastaan, mutta vaikkapa kaikki vallat eivät ole vielä päässeet yksimieliseen suunnitelmaan tämän yhteisrintaman muodostamisessa, niin siitä huolimatta on selvää, että Englanti työskentelee sellaisen blokin muodostamiseksi, ja että koko kapitalistisen maailman taistelu Neuvostoliittoa vastaan kärjistyy päivä päivältä.

Yritämme tarkistaa Kansainvälisen osuustoimintaliiton yleistä suhtaantumista taisteluun imperialistisia sotia vastaan. Kansainvälisen osuustoimintaliiton 11 ja 12 kongressin, jotka pidettiin Ghentissä ja Tukholmassa, viralliset päätökset ovat kyllin selviä tässä suhteessa.

Kansainvälisen osuustoimintaliikkeen yhdistäminen kapitalistiseen järjestelmään on edistynyt pitkälle. Kansainvälinen osuustoimintaliitto vaatii oikeutta osallistua Kansainliiton työhön, sekä virallista edustusta sen elimissä ja tärkeimmissä jaostoissa. Samalla kertaa Kansainvälinen osuustoimintaliitto kuitenkin kieltääntyy muodostamasta yhteistä toiminnan komiteaa kansainvälisten ammatillisten järjestöjen kanssa, koska se ei millään muotoa halua olla yhteydessä Punaisen ammatillisen kansainvälisen kanssa, vaikkakin sillä on taipumusta yhteistoimintaan Amsterdamin kansainväliseen nähden. Niinikään käy Kansainvälinen osuustoimintaliitto kiivasta taistelua Neuvosto-Venäjän osuustoiminnallisia järjestöjä vastaan. Ghentin kongressissa ehkäistiin Neuvostoliiton osuustoiminnallisten liikkeiden edustajan puhe, jossa hän alisti tarkistelun alaiseksi Kansainvälisen osuustoimintaliiton kansainvälisen politiikan ja suhtautumisen taisteluun imperialistista sotaa vastaan. Muita samanlaisia seikkoja voitaisiin toistaa loppumattomiin, mutta se mikä on sanottu, riittää osottamaan Kansainvälisen osuustoimintaliiton suuntaa tässä kysymyksessä sitten Baselin kongressin vuonna 1921.

Baselin kongressissa Kansainvälisen osuustoimintaliiton ottama reformistinen kanta sotaan suhtautumiseen nähden näytti liiankin "vallankumoukselliselta "Genevessa. Yleissihteeri näet Genevessä selosti raportissaan, miten olisi käsitettävä tästä kysymyksestä Baselissa hyväksytty päätöslauselma. Hän lausui:

> En usko halventavani liittoamme sanoessani, että kaikki kansojen aseistariisumisyritykset eivät ole tällä kertaa ainoastaan ulkopuolella liiton mahdollisuuksien, vaan että ne eivät suoranaisesti kuulu sen tehtäviin. Liiton velvollisuus ei ole vaatia kansakuntain aseistariisumista, vaan vaatia kansanjoukkojen aseistariisumista siveellisessä, intellektuaalisessa, ja hengellisessä ymmärryksessä, että kansajoukot eivät enää vaatisi aseistautumista, joka on niin kauan ollut ihmiskunnan onnettomuutena. Liittomme huolellisesti jatkaa tätä tehtäväänsä, ja me olemme vakuutetut, että ohjelmamme ja päämäärämme johtavat todelliseen aseistariisumiseen..."

Ylläolevasta näyttäisi, että Kansainvälisen osuustoimintaliiton asema olisi johtanut aseistariisumiseen, mutta proletaariaatin aseistariisumiseen imperialististen hallitusten edessä, elleivät kommunistit asiaan sekaantumisellaan olisi häirinneet osuustoiminnallisen liikkeen johtajien suunnitelmia.

Ghentin kongressi jo aikaisemmin esitti paljoa selvemmin "keinoja ja menetelmiä" Kansainvälisen osuustoimintaliiton taistelussa imperialistista sotaa vastaan; Tukholman kongressi, minkä aikana imperialistinen sota vallankumouksellista Kiinaa vastaan oli jo parhaillaan käynnissä, selvästi määritteli liiton suhtaantumisen sotakysymykseen.

Neuvosto-Venäjän edustajisto esitti Tukholman kongressille päätöslauselman, joka paljasti Kiinan vallankumouksellista liikettä vastaan käydyn sodan imperialistisen luonteen, kehottaen ryhtymään todelliseen taisteluun tätä sotaa vastaan. Samalla se vaati puolustustoimintaa Neuvostoliittoa vastaan tähdättyjä sotavarusteluja, sekä finanssi- että taloudellista saartoa vastaan. Tämä päätöslauselma ei rajottunut ainoastaan yleisiin kaavoihin, mutta esitti menetelmiä, jotka ovat välttämättömiä imperialististen valtojen sotavarusteluja vastaan, ja vaati, sodan sattuessa, jokaisen liikkeen kannatusta, joka voi avustaa työväenliikkeen päämäärien nopeinta saavuttamista.

Tämä päätöslauselma sai hyvin heikkoa vastakaikua kongressin edustajilta. Neuvostoliiton osuusliikkeitä vastaan käytävässä taistelussa ensi viulua soittavien saksalaisten osuusliikkeiden edustaja vastasi Neuvostoliiton osuusliikkeiden ehdotelmiin. Saksalaisen edustajan puhe oli seuraavanlainen: Tällä kongressilla ei ole oikeutta seurata venäläistä edustajistoa sen esityksissä ja menettelytavoissa; jos eri maiden edustajat hyväksyisivät Neuvostoliiton osuusliikeiden esitykset, olisivat he ristiriidassa omien maittensa lakien kanssa, eikä meillä ole oikeutta edelleen lisätä eri maissa kohdattavia ja voitettavia vaikeuksia päätöslauselmilla, joita täällä hyväksymme.

Kansainvälisellä osuustoimintaliitolla ei niin ollen ole oikeutta konkreettisesti keskustella menetelmistä imperialistisien sotien ehkäisemseksi eikä taistella semmoisten sotien varustautumista vastaan. Tämmöistä suuntaa on Kansainvälinen osuustoimintal. seurannut Baselista Tukholmaan. Tämän seikan selvittäminen osuusliikkeiden työläisjäsenten joukoille on vallankumouksellisten osuustoiminnan kannattajien ensimäisiä velvollisuuksia.

Kansainvälisen osuustoimintaliikkeen yleisen suhtautumisen koko työväenliikkeeseen nähden täytyy saada tärkeimmän sijan toiminnassamme. Tämä on keskeisin kysymys. Ajatus osuustoimintaliikkeiden niin kutsutusta "puolueettomuudesta", jonka päämääränä on syventää osuustoimintaliikkeen ja työväenjärjestöjen välillä vallitsevaa juopaa, ja kahlehtia osuustoimintaliike porvarilliseen hallitusjärjestelmään yhteenkasvattamalla sen kapitalistisen järjestelmän kanssa — tämä ajatus puolueettomuudesta on tullut keskeiseksi kysymykseksi koko osuustoimintaliikkeessä, kysymykseksi, joka on selvitettävä hinnalla millä hyvänsä. Kuitenkin olisi väärin asettaa kysymystä siihen muotoon, että kuka kannattaa ja kuka vastustaa puolueettomuutta. Ensiksi on selostettava osuustoimintaliikkeen ymmärrys "puolueettomuus"-termistä, osottamalla että se on yhteistyöskentelyssä porvarien kanssa kaikissa kapitalististen hallitusten elimissä (Ranskan taloudellisessa neuvostossa, Englannin teollisen rauhan neuvostossa, Kansainliitossa y.m.), voidaksemme paljastaa tämän puolueettomuuden takana piilevän luokka-yhteistoiminnan laadun. Tämä kysymys on selvästi esitettävä työväenluokkaan kuuluville osuustoiminnan kannattajille, ja vaadittava heti päätös siitä, kuinka osuustoiminnalliset liikkeet aikovat käydä taistelua hintojen alentamiseksi, taistelua veroja ja tulleja vastaan, ja taistelua työväenliikkeen vaatimusten puolesta.

Osuustoimintaliikkeen kehittyessä niissä maissa, joissa työväenliike on suoraan laajentunut, ovat osuustoiminta- ja työväenliikkeet lähentyneet toisiansa. Tämä lähestyminen on useissa tapauksissa johtanut alemmissa elimissä hyvinkin läheiseen yhteistyöhön, joka on ilmennyt aineellisena avustuksena ja muina solidaarisuuden ilmaisuina osuustoimintaliikkeen taholta työväenluokan lakko- ja poliittisten taisteluiden aikana. On selvää, että osuustoimintaliike on tärkeä työväenluokalle ainoastaan silloin, kun se avustaa työläisiä jokapäiväisessä taistelussa, ja heidän toiminnassaan trusteja vastaan, jotka pyrkivät keskittymään yhä tehokkaammin. Erittoten työväenluokan osuustoiminnallisten liikkeiden täytyy, käsikädessä ammatillisten järjestöjen kanssa, käydä taistelua työläisten vaatimusten toteuttamiseksi. Viimeisen imperialistisen sodan ja Venäjän vallankumouksen kokemukset ovat osottaneet, että imperialistinen sota on mahdollista vain silloin, jos sosialidemokraatit saavat työväenluokan petettyä jutuilla sodan laadusta, ja että sosialidemokratia tukee kaikin keinoin imperialistisia hallituksia, ja täten hävittää työtätekevän luokan yhteisen toiminnan.

Sosialidemokratia, sodan vaarojen salaamispolitiikkaa seuraten, johtaa työtätekevän luokan heikentämiseen ja aseistariisumiseen, eikä valmista työväenluokan käytännölliseen taisteluun imperialistisia hallituksia vastaan.

Työläisten osuusliikkeiden on siis ennen kaikkea oikein arvioitava uusien imperialististen sotien vaaran, ja tätä tarkoitusta varten ylläpidettävä kiihkeää taistelua sosialidemokratiaa vastaan, joka politiikallaan heikentää työväenluokan asemaa ja pettää proletariaatin. Tätä työtä on tehtävä kaikkien ammatillisten ja poliittisten järjestöjen (vallankumoukselliset ammattiliitot, kommunistipuolue, kommunistinen nuoriso) sekä joukkojärjestöjen keskuudessa (punaisten rintamataistelijain liitto, entisten sotilaiden liitto).

Tämä työ on ensin suunnattava eri maiden hallitusten imperialististen luonteen paljastamiseksi, ja käytännöllisen taistelun järjestämiseksi näitä vastaan. Horjumaton yksimielisyyden tunne Venäjän vallankumoukseen on kasvatettava vastineeksi kapitalististen hallitusten taistelulle Neuvostoliittoa ja siirtomaa- ja puoli-siirtomaakansojen vallankumouksellisia liikkeitä vastaan, mikä solidaarisuus saattaa ilmetä vain käytännöllisessä taistelussa omaa kapitalistista hallitusta vastaan.

Tästä lähtien on niin ollen päätettävä keinoista, joilla voidaan ehkäistä imperialististen valtojen sotavarustelut. Näihin keinoihin sisältyy: osanotto todelliseen taisteluun ja sen kannattaminen taistelussa imperialisteja vastaan muodostamalla yhteisiä toiminnan komiteoita y.m.; laajan propagandatyön ylläpitäminen osuustoiminnallisissa kokouksissa, saattamalla kaikkeen toimintaan, jolla on päämääränään taistelu kapitalististen maiden sotavarusteluja ehkäisemiseen; taistelu määrärahojen kieltämiseksi sotavarusteluihin, osanotto kaikkiin näihin tarkoituksiin järjestettyihin ryntäyksiin, sotaa ehkäisevien joukkoliikehtimisen kannattaminen ja sen valmistelemiseen, osanotto yleislakon valmistelemiseen, ja sen täytäntöönpanoon sotaa syttyessä; kannatuksen kieltäminen salaisilta taloudellisilta ja finanssitoimenpiteiltä, joilla on yhteyttä sodan tai siihen osanoton kanssa; sekä puolen tulee osallistua kaikkiin yrityksiin, joilla voidaan vaikeuttaa sodankäynti.

Ainoastaan osanotolla kaikkeen työväenluokan toimintaan, voivat kommunistit saada kuluttajain osuustoiminnallisen liikkeen joukot jokapäiväiseen taisteluun imperialismia vastaan, vahvistaa osuusliikkeitä itseään, ja siten tehdä selväksi kaikille työläisille osuusliikkeiden suuret etuisuudet työväenliikkeen yleisten päämäärien saavuttamiseksi.

Brantingin arvostelu Suomen poliisivallasta Turun hovioikeudessa

Sen jälkeen, mitä oikeusjutussa on esiintynyt, täytyy minun johdannoksi tunnustaa, että on vaikeata uskoa puolustusasianajajien esittämiin ajatuksiin, ja että syytetyt niiden johdosta saisivat humaanisemman ja oikeudenmukaisemman tuomion. Puolustuksen ja tuomioistuimen kesken ei valitettavasti ole itse asian käsittelyssä, eikä määritellessä nimettyjen lakimääräysten soveltuvaisuutta, syntynyt sellaista luottamuksellista yhteistyötä, joka normaalioloissa on puolustusasianajajien työn edellytyksenä. Täytyy myöskin pelätä, että puolustusasianajajien muistutuksia, nyt kuulustelujen loputtua, ei tulla mainittavimmin huomioonottamaan, enempää kuin niitäkään lausumia, joita tähän saakka on esitetty, niistähän ei ainoakaan ole saanut osakseen tuomioistuimen hyväksymistä.

Minä en voi tässä yhteydessä kokonaan sivuuttaa sitä hovioikeuden hylkäämää vaatimusta, että asianajajille olisi ainakin kuulustelujen alussa annettu tilaisuus saada täydellinen tieto kuulustelupöytäkirjojen sisällöstä. Paitsi että puolustusmahdollisuudet asiakirjain salaamisen vuoksi vähentyivät, niin että

nyt voidaan pelätä tuomion annettavan salaisten neuvottelujen perusteella,

näyttää hovioikeuden päätöksellä olleen toinenkin sisältö: Minä en voi puolestani tulkita tätä erittäin omituista päätöstä muuksi, kuin että se on tuomioistuimen epäluulo juriidista puolustusta kohtaan.

Sittemmin on, kuten tunnettua, sanomalehti "Vaasa" saanut kuitenkin tilaisuuden julkaista kuulustelupöytäkirjat tai osan niistä. Puolustukselle on tämä julkaiseminen sellaisenaan arvoton; itsestään selvää on, ettei sellaisiin sanomalehtitietoihin voi luottaa varmasti. Mutta sitä tosiasiaa voi korostaa, että puolustusasianajajilta on salattu osa ja ehkä kaikkein tärkein osa, oikeudenkäyntiaineistosta, samalla kuin toiset henkilöt, jotka ovat kokonaan ulkopuolella juriidisen maailman ja oikeudenkäynninpiirin, nauttivat suurempaa luottamusta ja heille ilmoitetaan perusteellisia tiedoituksia. Itsestään selvää on, että asianajajat ovat tarkkaavaisesti seuranneet asiakirjoja, siinä määrin kuin niitä on oikeudessa luettu julki; tällöin on voitu todeta, että sisältävätkö pöytäkirjat jotain mikä olisi perusteena niiden salaamiselle, tai eivätkö ne ole kokonaan esitetty.

Itse vangitsemiset, jättäen syrjään kansanedustajain koskemattomuuden, kotitarkastukset ja kuulustelut kidutuksineen ja laittomine muotoineen, kaikki nämä väitetyt seikat, kuten käy esille osasta esitetyistä vastauskirjelmistä, ovat useissa vastaajissa aiheuttaneet sen käsityksen, että

tässä asiassa ovat mielivalta ja voima määräävinä, eikä mikään laillinen oikeus.

Minä asetan yhteen tässä ilman selityksiä mitä täten on esiintynyt oikeudenkäynnissä jutun aikana ja olen tällöin pakoitettu vakuuttamaan todennäköiseksi, että koko tässä oikeudenkäynnissä on tarkoituksena antaa puolustusasianajajille aivan arvottomia ja nöyryyttäviä todennäköisyysilmoituksia.

Kuitenkin haluan minä tässä merkityksellisessä oikeusjutussa kunnioittavimmin saada esittää muutamia oikeudellisia ja yleisiä näkökohtia:

Syyttäjä on yleiseksi perusteeksi maininnut kanteessaan Korkeimman oikeuden päätöksen 16 p:vä maalisk. 1925, joka koskee eräitä Suomen työväenpuolueen jäseniä. Tässä päätöksessään on korkein oikeus johdannoksi selittänyt, että työväenpuolueella oli tiettävästi kauhuaherättävä tarkoitus "kukistaa voimassa oleva hallitusmuoto ja yhteiskuntajärjestys ja sen sijalle asettaa proletariaatin diktatuuriin nojautuva neuvostojärjestelmä." Mutta Korkein oikeus ei katsonut yksinomaan tätä työväenpuolueen poliittista tarkoitusta, vaan näki hyväksi myöskin ilmoittaa millä tavoin puolue olisi ryhtynyt valmistuksiin tämän väitetyn valtiopetoksen toteuttamiseksi.

Ja tässä on juuri ydinkohta. Minä en halua puolestani toistaa sitä laajaa oikeudellista perustelua, joka tässä "valtiopetoksen valmistelua" koskevassa oikeusjutussa on esitetty, sen saamatta kuitenkaan suomalaisten oikeuslaitoksen huomiota, ja joka kosketteli rankaisemattoman poliittisen mielipiteen ja rangaistavan konkreettisen valmistustoiminnan välistä eroa. Tahdon vain korostaa, että suurelta osalta syytettyjä koskee asia samaa seikkaa oikeudelliselta näkökannalta katsoen. Kysymys on siis:

ovatko kommunistisen puolueen jäsenet ryhtyneet laillisesti rangaistavaan valmistelutoimintaan,

taikka ovatko he vain omanneet ja levittäneet määrättyjä katsantokantoja.

Korkein oikeus selitti työväenpuolueen toiminnasta ensiksi, että tämä "oli niin järjestetty, että sanottu tarkoitus saavutettaisiin puolueeseen liittyneiden joukkojen väkivaltaisten toimenpiteiden avulla". Toiseksi esitti Korkein oikeus kysymyksen ollessa pelätyn valtiopetoksen toimeenpanon ajankohdasta, että tosin mitään määrättyä ajankohtaa ei oltu ilmoitettu, mutta että työväenpuolue oli ollut kuitenkin valmiina, suotuisissa oloissa ja läheisessä tulevaisuudessa ryhtymään toimeen. Kolmanneksi esitettiin, että työväenpuolueella oli ollut apuna "salainen toimintajärjestö", joka ratkaisevalla hetkellä olisi ollut apuna puolueelle vallankumouksen toimeenpanemisessa. Neljänneksi tahdottiin lopuksi uskotella, että maassa toimi salaisia järjestöjä, jotka olivat muodollisesti erossa työväenpuolueesta, mutta kuitenkin työväenpuolueen toimitsijat tiesivät niiden olemassaolon ja toimivat ne samassa tarkoituksessa kuin työväenpuolueкin.

Kaiken tämän katsoi siis Korkein oikeus siinä määrin valmistelutoiminnaksi, että rangaistava raja oli saavutettu; ne henkilöt, jotka, tietoisena työväenpuolueen tarkoituksesta, olivat ottaneet osaa sen toimintaan, sellaisena kuin se edellä on mainittu, katsottiin tehneen itsensä syyllisiksi valtiopetoksen valmisteluun.

Minä otaksun, että kun nyt on kysymyksessä Suomen kommunistinen puolue, hovioikeus ei katso sen tarkoitusta vähemmän yhteiskuntaa horjuttavaksi kuin työväenpuolueenkaan.

LIIKKEENHOITAJAN OSASTO

Toveri David Helin

kiertää nykyään Vapauden asiamiehenä keski-Ontariossa. Helinin puoleen voidaan täydellä luottamuksella kääntyä kaikissa Vapauden liikettä koskevissa asioissa.

VAPAUDEN KONTTORI.

Mutta puolueen tarkoitusperä ei ole riittävä,

kuten aikaisemmin on mainittu. Jotta rikoslaki voi ryhtyä toimintaan, vaaditaan, ei ainoastaan mielipiteitä, vaan rikollista toimintaa, sen ovat ei ainoastaan Korkein oikeus, mutta myöskin etsivän keskuspoliisin päällikkö, herra Riekki, esittäneet. Hän selitti ilmoituksessaan vangitsemisista tämän jutun yhteydessä: "Se julkisuudessa esitetty väittämä, että syy pidättämisiin olisi joku määrätty maailmankatsomus, tai kommunistiset mielipiteet, pitää mitä jyrkimmin torjua."

Etsivän keskuspoliisin käsitys tämän luontoisesta jutusta ei liene hovioikeudelle tuntematon. Herra Riekki, jota voisimme kutsua asiantuntijaksi porvarillisen hallituksen vallassapysyttämisessä, sanoo siis mielipiteensä olevan, että hänen puolestaan voi hyvin jokainen Suomen kansalainen omata kommunistiset mielipiteet ja sosialistisen maailmankatsomuksen. Niin itsestään selvä ja syvälle juurtunut on omantunnon ja mielipiteiden vapaus tähän saakka ollut, että mies sellainen kuin herra poliisipäällikkö sattuu antamaan senkaltaisen todistuksen, luultavasti vastoin omaa tarkoitustaan, mutta tuntien ulkokohtaisen säädyllisyyden vaatimukset.

Siis on kyseessä kommunistisen puolueen toiminnan tutkiminen, joka voi antaa tukea syyttäjän edesvastuuvaatimukselle.

Tällöin pistää heti silmiin, että asiat tässä jutussa eivät ole niin mukavasti,

että tuomio voidaan perustella viittaamalla äsken lainattuun Korkeimman oikeuden päätökseen. Sillä itse teossa eivät asianhaarat ole suinkaan yhdenmukaisia työväenpuolueen oikeusjutun kanssa.

Minä haluan kunnioittavimmin osoittaa, että ennakkopäätökseksi ei päätös vuodelta 1925 ole sopiva: Suomen kommunistista puoluetta ei ensiksikään suinkaan voida katsoa miin organisoiduksi, että sen tarkoitus saavutettaisiin "puolueeseen liittyneiden joukkojen myötävaikutuksella", hyvin yksinkertaisesti sen vuoksi, että laittomaan, salaiseen kommunistipuolueeseen ei voi liittyä mitään "joukkoja". Poliisitodistaja Rasi on ilmoittanut jäsenluvun 2,000. Asian luontoon kuuluu, että salainen puolue ei voi olla mikään joukkopuolue. Kokonaan toi-
[illegible]
[illegible]
jos mahdollisesti osa "joukkoja", ilman liittymättä puolueeseen ja sen matta osaa puoluetoimintaan, omata enemmän tai vähemmän kommunistiset mielipiteet.

Kysymys puolueesta joukkopuolueena tai salaisena puolueena on oikeudelliselta kannalta kiintoisa, juuri suhteessa puolueen luulotteluun mahdollisuuteen toteuttaa vallankumouksellinen tarkoitusperänsä. Minä haluan puolestani väittää, että ainoastaan joukkopuolue — kysymyksen ollessa työväenluokasta — voi ajatella sellaisen tarkoituksen toteuttamista. Laittomat proletaaripuolueet eivät voi sellaisenaan saavuttaa poliittista tarkoitusperäänsä. Odotellessaan parempia päiviä ne levittävät mielipiteitään ja koettavat voittaa luottamusta, saavansa aatteen julkisuuteen, taikka että joku odottamaton tapaus antaa niille mahdollisuuksia.

Myöskin sen, joka oikeudelliselta kannalta katsoen hyväksyy v. 1925 julistetun tuomion työväenpuolueelle, täytyy myöntää, että asianhaarat tässä suhteessa ovat oleellisesti erilaiset muissakin suhteissa, eikä vain siinä, että nyt ei ole kysymyksessä joukkopuolue. Väitetyn valtiopetoksen suorittamisen ajankohtaa koskien on samankaltaisuus olemassa; nytkään ei ole mainittu mitään aikaa. Että kuitenkin rikos "valtiopetoksen valmistelu", sen rangaistavat valmistelut täytyy ajatella suunnatun johonkin ajan suhteellisesti määrättyyn tarkoitukseen, sen on myöskin Korkein oikeus selittänyt. Sen vuoksi sai Korkein oikeus aiheen selittää työväenpuolueen "läheisessä tulevaisuudessa" ryhtyvän toimimaan. Tässä jutussa ei syyttäjä ole koettanutkaan tehdä uskottavaksi, että kommunistinen puolue Suomessa "läheisessä tulevaisuudessa". Jos katsomme nykyisiä voimasuhteita täällä, tuntuisi se hyvin kohtuuttomalta, jos tuomion perusteluksi esitettäisiin läheinen vallankumouksen suunnitelma Suomessa.

Tässä yhteydessä on hyvä muistaa ne kymmenen vuotta, jotka ovat kuluneet sitten vuoden 1918, ilman että mitään vallankumousliikettä on puhjennut. Kuitenkin lasketaan monelle syytetylle raskauttavaksi heidän puoluetoimintansa vuonna 1920 ja vielä aikaisemminkin. Onko rikoksen valmistelu silloin rangaistava, jos se kohdistuu esim. 50 vuoden kuluttua tapahtuvaan vallankumoukseen? Kuinka pitkälle voitaneen kysyä, laskevat tuomioistuimet "läheisessä tulevaisuudessa" uhkaavan vallankumouksen ja voidaanko siihen nojautuen perustella ankaria rangaistuksia? Jos Suomen tuomioistuimet sisällissodan 10-vuotismuistoa käsittelevät vallankumousta vakavana, lähellä olevana mahdollisuutena, niin

se on huono todistus Suomen porvarillisen luokan valtiota rakentavista kyvyistä.

Mitä lopulta tulee neljänteen kohtaan Korkeimman oikeuden päätöksessä 1925, niin on Suomen kommunistinen puolue juuri se "salainen järjestö", josta siinä puhutaan ja jonka sanottiin olleen yhteistyössä Suomen työväenpuolueen kanssa. Mutta nyt, kun työväenpuolue Korkeimman oikeuden päätöksellä on lakkautettu, ei voida enää esittää minään vaarallisena yhteyttä suuren joukkopuolueen ja pienen salaisen järjestön välillä. Onhan toki oikeus otaksua, että työväen puolueen lakkauttaminen ei valtaapitävien näkökannalta ollut mikään täysin merkityksetön toimenpide. Tällöin katoaa viimeinenkin niistä edellytyksistä, jotka Korkein oikeus mainitsi tarkoituksella selittää, että sen antama tuomio työväenpuolueelle oli todellakin suunnattu valtiolle vaarallista toimintaa vastaan.

Siitä mitä on mainittu, näyttää minusta käyvän esille, että syyttäjä viittaamalla ennakkopäätökseen ei ole saanut juridista tukea vastuuvaatimukselleen niiden suhteen, jotka ovat kuuluneet kommunistiseen puolueeseen. Kutsuttakoon tätä puoluetta kuinka hyvänsä "laittomaksi", tällöin ei voi olla tietenkään vahvistettu, että puoluetoiminta on samaa kuin valtiopetoksen valmistelu. Ja tässä haluan minä voimakkaasti painostaa, että syyttäjä tässä jutussa ei ole väittänyt, että vastaajat olisivat tehneet itsensä syyllisiksi muihin tekoihin kuin propagandaan ja organisoimistyöhön, taikka sellaisen avustamiseen — tässä kuitenkin poikkeuksena Taimi, joka on erikoisasemassa. Jutussa ei ole ollut kysymystä salahankkeista eikä salaliitoista, ei minkäänlaisesta vakoilusta, ei myöskään asekokoelmista eikä -harjoituksista.

Kommunistista propagandaa ja organisoimista, siinä on kaikki.

Nyt alettu oikeudenkäynti menee pitemmälle kuin mikään edellisistä siinä, että se on puhdas syyte kaikkea kommunistista poliittista toimintaa vastaan. Tämä eroitus tulee hyvin huomattavaksi, kun tarkastellaan aikaa, joka on kulunut sisällissodasta.

Sitä suomalaisessa ja yleensä nykyaikaisessa lainsäädännössä esiintyvää määräystä rangaistuksesta sille, joka julkisesti kehoittaa toista rikokseen, ei ole ensinkään mainittu. Kuitenkin, jos propaganda on ollut rikollisen luontoista, kuten syyttäjä väittää, olisi juuri tätä pykälää pitänyt sovelluttaa. Sellainen syytös olisi kuitenkin pakoittanut syyttäjän esittämään todistuksia, että joitakin kehoituksia rikokseen on esiintynyt. Kun kuitenkin, niin paljon kuin on käynyt esille, syytettyjen toiminta on ollut tavallista kommunistista propagandaa, valistustoimintaa ja organisoimistyötä, ei laki kehoituksesta rikokseen ole näyttänyt sopivalta. Pienemmän rikoksen sijalle, jota ei voida todistaa, asetetaan suurempi ja rangaistusta valtiopetoksen valmistelusta taikka avunannosta siihen vaaditaan, mikä merkitsee vuosia vankeutta, esim. Mölsälle, Viipurista, siksi, että hän on vuokrannut asunnon miehelle, jonka hänen olisi pitänyt tietää olevan kommunistin, taikka vastaaja Yrjö Ahlbergille; joka on vangittu ja jota syytetään yksinomaan siitä, että hän olisi ollut jäsen kommunistisessa "solussa" Helsingissä, minkä Ahlberg lisäksi kieltää. Minä vaadin kunnioittaen tässä yhteydessä, että Ahlberg lasketaan vapaalle jalalle.

Tuntuu kuitenkin siltä, kuin yleinen suomalainen mielipide alkaisi havaita, että nämä kommunistivainot ovat menneet liian pitkälle. Ihmetellään onko todellakin pakko pitää voimassa sellaista erilaisuutta Suomen ja muiden lähellä olevien maiden välillä, että se mikä toisella taholla on itsestään selvästi sallittua, täällä täytyy rangaista erittäin kovilla rangaistuksilla. Tällä tosin hitaalla käännöksellä porvarillisessa ajattelutavassa ei puutu merkitystä sellaisessa poliittisessa jutussa kuin nyt esilläoleva. Sortamispolitiikan, joka levottomissa oloissa näyttää osasta porvareita oikeutetulta, täytyy muuttaa luonnettaan, kun poliittinen ilmakehä on tullut tyynemmäksi.

Tohdon lopuksi esittää muutamia sanoja, jotka koskevat Ammattijärjestön sihteeriä Arvo Tuomista erityisesti.

Tuomista on syytetty, että hän olisi kuulunut kommunistipuolueeseen, sekä lisäksi, että hän, oleskellessaan kesällä 1927 laillisella passilla Venäjällä tällöin olisi ollut läsnä Suomen kommunistisen puolueen kokouksessa Moskovassa ja esittänyt selostuksen Suomen ammattiyhdistysliikkeestä. Tuominen on kieltänyt molemmat syytökset. Todistuksia ei itse asiassa ole mitään, sen jälkeen kuin kaksi vangittua olivat selittäneet poliisikuulustelupöytäk. vääriksi. Steniuksen olisi pitänyt sanoa, että Tuominen oli ollut kokouksessa. Tässä on huomattava, että poliisi ei kuulustellut Steniusta ja Tuomista vastakkain. Ja kun Stenius, joka on oleskellut useita vuosia Venäjällä, sai nähdä Tuomisen vankilassa, selitti hän, että hän oli erehtynyt: se mies, jonka hän oli nähnyt Moskovassa ja otaksunut Tuomiseksi yksinkertaisesti sen vuoksi, että tämä oli puhunut Suomen ammattiyhdistysliikkeestä, ei ollut Tuominen. Mitä Vileniusta koskee, joka oli kertonut, että Tuominen olisi kuulunut kommunistipuolueeseen, niin huomautan kunnioittavimmin, että

Vilenius on nyt selittänyt olleensa pakoitettu hyväksymään sen kohdan valmiiksikirjoitetussa kertomuksessa.

Vileniuksen väittämät ohranan kovista ja kiristetyistä kuulustelutavoista saavat tukea useista asianhaaroista; osaksi muistan minä Hirvelän hirveät elämykset, ja esittihän Tuominenkin oikeuden edessä, että kun poliisi vei hänet yhteen Vileniuksen kanssa, oli tämä näyttänyt masentuneelta ja riutuneelta, sekä oli voinut lausua vain muutamia yleisiä, epämääräisiä sanoja, että hän ei tiedä mitään. Tuomisen ollessa kyseessä, täytyy ottaa huomioon, että häntä on jo kovasti rangaistu poliittisesta toiminnasta, saaden 4 vuotta tuomiota osallisuudestaan n.s. rauhanjulistukseen, johon oli lisätty muutamien kuukausien tuomio sanomalehtikirjoituksista. Näiden tietojen jälkeen voisi uskoa, että Tuominen on äärimmäisen kiihkeä, ymmärtämätön ja sovittamaton mies. Mutta päinvastoin on hänen toimintaansa arvosteltu hyvin arvolausein myöskin sosialidemokraattien taholta ja häntä pidetään yleisesti ymmärtäväisenä, kiihkottomana ja kelvollisena miehenä, jonka kanssa on helppo olla yhteistyössä. Syytteessä häntä vastaan käy ilmi satojen tuhansien Skandinavian työläisten mielestä ei ainoastaan kohtuuton kovuus häntä kohtaan persoonallisesti vaan myöskin isku, joka on kohdistettu hänen yleisesti tunnustettua toimintaansa vastaan ammatillisessa liikkeessä.

Viitaten siihen mitä olen esittänyt, vaadin minä mitä kunnioittavimmin kaikkien syyttäjän rangaistusvaatimuksia hyljättäviksi.

Lopuksi haluan mitä kunnioittavimmin sanoa, että ruotsalaisen huomioimana on silmiinpistävää, että Suomen poliisi- ja oikeuslaitos suuntaavat toimintansa suuremmalla kiinnostuksella niitä kohtaan, jotka harjoittavat kommunistista propagandaa, kuin niitä, jotka karkeilla väkivallan töillä loukkaavat tavallista siviilijärjestystä. Maa on lailla rakenettava ja samanaikaisesti vaatii nykyaikainen yhteiskuntaelämä henkistä liikuntavapautta. Suomi on voittanut ja juhlinut ulkonaista vapauttaan ja minä uskon koko Skandinavian odottavan nyt, että se kamppailisi itselleen sisäisenkin vapauden — mikä ei tapahdu täyttämällä maan vankilat kommunisteilla.

Turku, 26 heinäk. 1928.

Toronton uutisia

NUORISO-OSASTON JUHLA

Toronton nuoriso-osaston juhla järjestetään 26 pnä elokuuta kello 2 ip. Juhla pidetään Long Branch'illa, pysäkki 25, Oinosen farmilla. Sinne tullaan järjestämään kaikenlaisia kilpailuja, niinkuin uima-, hyppy-, juoksu-, kolmen jalan säkkijuoksu- ja kaunеuskilpailut. Osasto tarjoaa kahvit, mutta voileivät y.m. on jokaisen tuotava itse mukanaan. Edestakainen matka kahvineen maksaa ainoastaan 25 senttiä.

Kaikki lystiä pitämään uimalla ja urheilemalla! Tervetuloa vanhat ja nuoret! — Dagmari.

Eri paikkakunnilta

Conmee, Ont.

PAIKKAKUNNAN UUTISIA

Täältä Conmeesta näkee kovin harvoin kirjoituksia sanomalehden palstoilla, vaikka täältä voisi niitä toivoa useamminkin. Toiminta täällä on melko hyvä, joskin toivomisen varaa on olemassa. Mutta kun ottaa huomioon jäsenmäärämme pienuuden ja paikkakuntamme harvan asutuksen, niin voi sanoa, että hyvin täällä hommataan. Meillä on oma haali ja myöskin piano, joista on vielä jonkun verran velkana, mutta sitä on niin vähän, ettei siitä kannata suuremmasti mainita.

Ohjelmailtamia on ollut melkein joka lauantai. Tämä todistaa sitä innostusta ja uhrautuvaisuutta, jota on olemassa jäsentemme keskuudessa, sillä melkein samojen on oltava aina y.m. toimissa, mutta nurkumatta kaikki koettaa tehdä parhaansa.

Täällä on myöskin muutamia farmareita, jotka lukeutuvat n.s. tuplajuulaisiin. Tämä känki, niin pieni kuin se onkin, on koettanut tehdä kaikenlaista hajoitustyötä keskuudessamme siinä kuitenkaan onnistumatta. Heidän muusta toiminnastaan ei kannata mainita, sillä se rajoittuu kommunismin parjaukseen ja itsensä kehumiseen, että heillä muka on sadan prosentin järjestäytyneisyys. Minä puolestani ihmettelen suuresti, miksi nämä samat farmarit ryömivät I. W. W:n jalkojen juuressa, farmarit, joita samat tuplajuulaiset myös riistäjiksi kutsuu. Nyt olisi jo aika teidänkin yhtyä vallankumousliikkeen riveihin ja heittää pois kaikenlainen vehkeily ja tuulentupien rakentelu. Nykyajan kehittynyt kapitalismi vaatii kaikki työläisten voimat yhteiseen rintamaan, taistelemaan vastaan tuota järjestelmää, joka painaa niin farmarin kuin muidenkin työläisten elämän kurjaakin kurjemmaksi. Turhaa on toivoa parannusta puheilla ja lupauksilla toivon parannusta tai vallankumousta — sillä siten ei tule vallankumous. Vallankumous on tositoiminnan ja järjestäytyneisyyden tulos. Se ei tule, kuten luulette, että kun kädet ristissä odotetaan, niin tottapahan joskus tulee. Ei sillä tavalla! Se tulee työllä ja toiminnalla ja siksipä meillä kommunisteilla onkin vahva kansainvälinen puolue, Kolmas kansainvälinen, kansainvälistä porvaristoa vastassa. Tämä puolue kutsuu sinuakin köyhä farmari ja kaikkia koko köyhälistöluokan jäseniä riveihinsä, taistelemaan yhteisin voimin kansainvälistä kapitalismia vastaan. Siinä löydät puolueen, joka ei halveksi sinua ja jossa työsi kerran kantaa hedelmällisen sadon. — Punikki.

Chase, B. C.

Alanpas täyttää tehtävääni, koska huomasin, että olen velvoitettu. — Meillä oli kenttäjuhlat 15 p. heinäk. Ne onnistuivat ilman ja kaiken puolesta hyvin. Yleisöäkin oli kerääntynyt kiitettävän runsaasti. Tulot juhlista luovutettiin lasten kesäkoulun hyväksi.

HAUSKAA TULOSSA

Chasen suomalaiset esittää hauskan, hullunkurisen 3-osaisen kappaleen "Mykkä-Topi" syysk. 1 päivän iltana. Varmasti tulee sitä katumaan joka ei silloin ohjaa kaaraansa Chasea kohden, sillä tämä on pitkästä aikaa ensimäinen Chasessa ja taitaa taas hetki kulua ennenkun tulee tällaista iltaa olemaan, sillä silloin saa tarpeekseen nauttia ja nauraa. Saapukaa läheltä ja kaukaa. En lähde kyllä sen sisältöä puhvaamaan, vaan sen tiedän, että yhdeksi illaksi hauskuus piisaa. Lopuksi tanssia. Kahvi vapaa ja kaiken tämän hauskuuden saa nauttia 75 sentin sisäänpääsy maksulla.— Katsokaa ilmoitusta toisesta paikasta tätä lehteä.

TYÖHOMMISTA

Töitä tällä ympäristöllä ei ole oikein suuresti. Poolujaardi on juuri valmistumassa, että näitä ympäristön miehiä on saanut siinä käsivartensa kaupaksi. Joitain suomalaisia on mennyt Adams Lakelle, missä on prospektausta. Grampin komppania teettää tiloja, joihin sitten viedään timanttipora, jolla tutkitaan vuoren sisuksia jos siellä olisi riistomahdollisuuksia. Toivon hauskaa kesän jatkoa kaikille tämän lehden lukijoille. Seuraavan uutisen kirjottaa Saaren Wille.

M. A. L.

KAUNEUSHUOLIA

Otsakkeella "Tunnetut naiset paljastavat kauneutensa salaisuuden" julkaisi hiljattain muuan englantilainen lehti vastaukset kiertokyselyyn, jonka se oli kohdistanut joukolle elokuvatähtiä. Vastausten joukossa oli m.m. seuraavia:

Jenny Jugo: Joka ilta hieron kasvoihini öljyä puhdistaakseni ne talista ja tehdäkseni ihoni mahdollisimman puhtaaksi ja hienoksi.

Carola Neher: Tukkaani varten käytän raakoja munia, otsaani varten rasvaa.

Mary West: Hoidan ihoani agavimehulla.

Mary Solveg: Kasvojeni ihon peitän ohuella munanvalkuaiskerroksella, ja mieheni, Ernst Matray, lehyttää sen sitten viuhkalla kuivaksi. Tämän kuivuneen munanvalkuaiskerroksen päälle voidellaan vielä yksi kerros. Jonkun ajan kuluttua pesen kaikki pois puhtaalla kuohukermalla. Näin tulee ihoni pysyväisesti valkeaksi, puhtaaksi ja terveeksi. Kulmakarvojani hoidan siten, että vuorotellen voitelen niitä säilykemaidolla ja oliviöljyllä.

Annie Meves: Ensin munanvalkuainen ja ruokalusikallinen oliviöljyä sekä sitten kamomillateetä kasvoja varten. Tukkaani käytän neljän sitruunan mehuun sekoitettua munankeltuaista. Kaikkeen muuhun käytän yleensä vain oliviöljyä.

Öljyt, munat, kuohukerma, kamomillatee, säilykemaito, sitruunanmehu! Kauneudella on nähtävästi oma ruokalistansa, mikä on proletaarinaisten ylettymäin ulkopuolella.

Te, Jotka
Poimitte Marjoja

Teidän yhteistoimintanne on toivottavaa, yrityksessämme vähentää Ontarion häviötä metsäpalojen vähentämisellä

ÄLKÄÄ heitelkö metsään SIKAARIN tai PAPEROSSIN jätteitä tai piipun TUHKAA ilman sammuttamatta niitä.

ÄLKÄÄ sytyttäkö TULTA keittääksenne ruokaa, jos ette saa VETTÄ sammuttaaksenne sitä.

ÄLKÄÄ jättäkö TULTANNE ennenkuin olette varma, että se on SAMMUNUT.

LAKI

Laki määrää rangaistukseksi sakkoa kahdestakymmenestä viidestä dollarista kolmeen satuun dollariin asti sekä lisäksi vankeutta henkilöille, jotka rikkovat yllaolevia sääntöjä.

SAMMUTTAKAA TULENNE

ONTARIO
Ontario Department of Forestry
Hon. Wm. Finlayson, Ministeri.

Nuga-Tone

Tulokset 20 päivässä tahi rahanne takaisin.

TEKEE RIKKAAN PUNAISEN VEREN, LUJAT, KESTÄVÄT HERMOT, ELINVOIMAISIA MIEHIÄ JA NAISIA.

Kun olette menettäneet terveytenne, kun ajatuksenne tylsistyy ja ruumiinvoimanne heikkonee, kun olette turhaan koettaneet parantautua kiihoitusaineilla ja huumaavilla lääkkeillä, niin koettakaa Nuga-Tonea. Silloin olette ihmeeksenne huomaava, miten pian tunnette itsenne uudeksi ihmiseksi! Yhdeksän kymmenettä osaa kaikista ihmiskunnan vaivoista, kuten huono ruokahalu, ruuansulatus, vatsakaasu ja turpoava vatsa, kova vatsa, maksataudit, reumaattiset säryt, päänkivistys, hermotaudit, elinvoiman puute, hermostuneisuus ja unettomuus, johtuvat Hermo-Voiman puutteesta, heikosta, vesimäisestä verestä ja huonosta verenkierrosta.

Jokaisen elimen, jokaisen ruumiintoiminnan tehokkaisuus riippuu Hermo-Voimasta. Hermo-Voima on vatsan, maksan, munuaisten ja suoliston, sydämen lyönnin ja verenkierron toimeenpaneva voima. Nuga-Tone on parhain apu hermoille sekä fyysillisesti rappeutuneelle. Miksi? Siksi että se on yhdistelmä kahdeksasta tärkeästä luovasta aineesta, joita parhaat lääkärit suosittelevat, ja on siinä erikoisen runsaasti rautaa ja fosforia—ravintoa verelle ja hermoille.

Nuga-Tone panee maksan toimintaan, saa suoliston kuntoon, niin että ne liikkuvat säännöllisesti. Se eloittaa munuaiset, poistaa myrkylliset liika-aineet. Ei enään kaasua eikä turvotusta, ei pahanhajuista hengitystä eikä tahnaista kieltä! Ei enään kipua ja särkyä! Nuga-Tone antaa ihmeellisen ruokahalun, hyvän ruuansulatuksen, lujat hermot ja sikeän, voimistavan unen. Nuga-Tone rikastuttaa veren, parantaa verenkierron, antaa terveyden punan kasvoille ja kirkkauden silmille! Se tekee voimakkaita miehiä ja terveempiä, kauniimpia naisia. Nuga-Tone ei sisällä opiumia eikä huumaavia aineita—ei mitään mikä pakoittaisi niitä nauttimaan kauemmin kuin on tarpeellista. Nuga-Tone lähetetään pienissä paketeissa. Se on sokerilla päällystettyä, hyvänmakuista ja helppoa nauttia. Koettakaa sitä, ja te tulette esittämään sitä tuttavillennekin.

MEIDÄN EHDOTON TAKUUMME: Nuga-Tonen hinta on yksi ($1.00) dollari pullolta. Jokainen pullo sisältää yhdeksänkymmentä (90) pilleriä, kokonaisen kuukauden tarpeen. Myydään kuusi pulloa, kuuden kuukauden tarve, viidellä ($5.00) dollarilla. Nauttikaa Nuga-Tonea kaksikymmentä (20) päivää, ja ellette ole tyytyväinen tuloksiin, palauttakaa jälellä olevat laatikon kanssa meille, niin me lähetämme rahanne heti takaisin. Te ette häviä senttiäkään. Me pidämme vahingon.

KÄYTTÄKÄÄ TÄTÄ KUPONKIA TILATESSANNE

National Laboratory Fin. 21 — 1018 So. Wabassa St., Chicago, Ill

Herrat:—Lähetän tässä kirjeessä.........jolla lähettäkää minulle..........pulloa Nuga-Tonea.

Nimi ....

Katu ja numero tahi R. F. D. ....

Kaupunki.......................... Valtio..............

yhdessä, St Lawrence joen kautta kulkevissa SUURISSA LAIVOISSA

Kun matkustatte kotiinne käyttäen Canadian Pacific linjaa olette aavalla merellä ainoastaan 4½ vuorokautta — saatte parhaat mukavuudet sekä palveluksen — ja matkustatte nopeaan.

Tietoja antaa kuka tahansa linjan asiamies.

Canadian Pacific
Maailman suurin matkustus systeemi

Pitäkää aina mukananne Canadian Pacific Express Companyn matkustajain maksuosoituksia. Vaihdetaan missä tahansa.

Työläinen! Oletko uudistanut tilauksesi?

Soo, Ont., ilmoituksia

Finnish Co-Op. Merchants Limited

SOON SUOMALAINEN OSUUSKAUPPA

välittää ensiluokan ruokatavaraa. Päivän halvimmat hinnat. Useammat Soon ruokatavarakauppiaat ovat pakoitettuja laskemaan hintojaan pysyäkseen meidän tasollamme. Toivomme edelleenkin kannatustanne kaupungissa, samoin linjalla ja lähiympäristöllä.

369 Wellington St., West. — Puheiln 1810.

Leipää
ja leivoksia tarjoamme summissa ja vähittäin kovaa leipää ja korppuja lähetetään pyydettäessä.
STEELTON BAKERY
Puhelin 2298 W.
309 Wellington St., W., Soo, Ont.
Matti Ketola

AUTOLIIKE
PHONE 1157
Myöskin myydään laivapillettejä Suomeen ja Suomesta tänne parhaimmille linjoille,
CHAS. HÄYRINEN
354 Albert St., W. (P
SAULT STE. MARIE, ONTARIO

Ruokaa ja asuntoa
saatavana. (P
K. AARNIO,
304 Albert St. W., Soo, Ont.

317 Albert St. W., Soo, Ont.
Hieroja
K. A. Leino, Raivon talo
336 Albert St. W., Soo, Ont.

McFadden & McMillan
Asianajajat, lakimiehet, notariot y. m.
Konttori:
SAULT STE. MARIE, ONT.
Uriah McFadden, K. C.
E. V. McMillan.

Toht. F. V. GRADY
HAMMASLÄÄKÄRI
TUNNIT:
8.30—12 a.p. 1.30—6 j.p.p.
Maanantaina, keskiviikkona ja perjantaina tilauksen mukaan.
Konttori 2 Albert St. E.
SOO, ONT.
Nutsonin apteekin yläkerrassa.
Puhelin 135 — Kotiin 426 M.

Hierontaa ja sairasvoimistelua
annan asunnollani ja käyn potilaiden luona.
Miss H. Karhi
132 Central Park Ave., Soo, Ont.

J. A. MacInnes, B.A. W.H.C. Brien
MacINNES & BRIEN
Lakimiehet, Asianajajat, Notoriot,
363 Queen Str.,
Sault Ste. Marie, Ontario
Konttori vastapäätä Sault Streettiä
Rahaa lainataan halvimmalla korolla

Finnish Bottling Works
— valmistaa —
parhaimmat virvokejuomat Soossa
V. Lähde, omist.
324 BLOOR ST. — PUH 1123 W.

Orthophonic Victrola fonografeja
ja uusia suomalaisia levyjä.
Tulkaa katsomaan meidän varastoa
BARNES DRUG CO.
SAULT STE. MARIE, ONT.

Taylor Bros.
Antakaa meidän langoittaa talonne tai sähköuuninne.
134 Gore St. — Puhelin 1784
SAULT STE. MARIE, ONT.

MITÄ ON ELÄMÄ ILMAN HYVÄÄ RAVINTOA?
Parhain ravinto on hyvä leipä. Tämän tarpeen tyydyttää parhaiten Finnish Bakery, 201 John St., Sault Ste. Marie, Ont., Phone 1572J. Soittakaa kotia tai kysykää ajurilta. Myöskin kovat leivät, korput y.m. tilaukset täytetään heti ja huolella. (P
A. ANGILA, Prop.
Sault Ste. Marie, Ont.

UUSI SAUNA
Avoinna joka arkipäivä
kello 10 a.p. 12 yöllä.
John Aho,
340 Albert St. W.

JOHN KONKA
JALKINELIIKE
Hyvä työ ja halvat hinnat.
375 Albert St. Soo, Ontario

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seuraavista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDETÄÄN arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettuna koko päivän.

HUONEITA JA RUOKAA SAATAVANA New Ontario Cafessa. Musiikkia keskiviikko, perjantai ja sunnuntai-iltoina. Auto junia vastassa. Urho Pihlaja, Box 154, Sudbury, Ont. Puhelin 1358.

FRED LEE, PESULAITOS, POIKAtalon vieressä Sudburyssa. Hyvä työ ja halvat hinnat. Puhelin 365. Pestävät haetaan kun ilmotetaan puhelimella ja toimitetaan puhtaana takaisin.

EAGLE CAFE, 118 ELM ST. W., puhelin 711, Box 1052, Sudbury, Ont. Suositellaan ruuan ja asuntoa tarvitsevain huomioon. J. Mäkynen. (KL

PORT ARTHUR, ONT.

PARTURILIIKKEEMME SIJAITsee 246 Bay St. E. Suksi ja Wm. Suvanne.

[illegible] SAUNA AUKI JOKA [illegible] kello 2—12 yöllä. 218 Secord St., Port Arthur, Ont.

FORT WILLIAM, ONT.

OLEN AVANNUT NEULOMOLIIKkeen, jossa otan tehtäväkseni kaikenlaista naisten neulomo-alaan kuuluvaa työtä. Työ ja kohtelu tyydyttävä. Miss L. Laitinen, 201½ Simpson St.

SOO, ONT.

METSAMIESTEN TARPEITA. — Valjaat, teltat. Kärrytarpeita. — Hinsperger Harnes Co., Ltd., Sault Ste. Marie, Ont.

Halutaan tietää

Missä olet veljeni Edu Edward Hill, o.s. Hokkanen. Ole hyvä ja anna tietoa itsestäsi. (177

Mr. Victor Hokkanen,
Camp Aimhi, North Windham, Maine

Veljeni Isak Emil Vähämaa, ole hyvä ja kirjoita. Jos joku hänen tuttavistaan tämän huomaisi, niin ilmoittaisi minulle hänen olinpaikastaan.

Kirjeet tervetulleita.

Miss E. Walimaa.
6 Nichols St., Fitchburg, Mass., U.S.A. (177)

KIHLOISSA

BERTHA RAUHALA
ja
OLAVI LAINE

Creighton Mine, Ont., 8. 15. '28.

ETTEKÖ OSAA ENGLANTIA

tai osaatteko sitä liian vähän? Niin "kovapäistä" suomalaista ei olekaan Kanadassa, jota emme saisi oppimaan laajaa englanninkielen kurssiamme vähemmässä kuin vuoden ajassa. Lähettäkää heti omanne sekä ummikkotuttavanne osoitteet meille (ja 10c postim.), niin me pidämme huolen lopusta. (L

Suomen Kieliopisto,
Terijoki, Suomi.

A. NIEMI,
Tähti kaupan yläkerrassa.
Valokuvaustyötä kaikesta lajista, suurennuksia ja raamia.
Tel. 499. — Box 2034. — Sudbury.

KESKI-ONTARION UUTISIA

Sudbury

POIKATALON ASIOITA

Poikatalon (Osuusruokalan) kokousta ei pidetä maanantai-iltana, kuten edellisessä lehdessä mainittiin, vaan pidetään se tiistai-iltana, t.k. 21 päivä kello 8 ill. Muistakaa saapua kokoukseen.

SAKOTETTIIN SADALLA DOLLARILLA

Alice Gastonguay-niminen paheidenpesän pitäjä sai tänään poliisioikeudessa 100 dollaria sakkoa ja kulut, tai kolme kuukautta vankeutta.

Matti Matson, Kari Makkala ja Matti Perälampi saivat kukin 10 dollaria sakkoa ja kulut väkijuomien nauttimisesta yleisellä paikalla.

SEVANDER VALITTU

Eilen iltana pidetyssä Canadan s. j. paikallisen osaston kokouksessa valittiin avoimena olleeseen näytelmäseuran johtajan toimeen kahdesta hakijasta toveri Kuuno Sevander, joka on aikaisemmin hoitanut samaa tointa, ollen siitä erossa vain muutaman kuukauden.

Toivomme että Sevander ryhtyy nyt uudella innolla ja tarmokkuudella ohjaamaan Liberty-haalin näyttämön toimintaa siihen suuntaan, että siitä koituisi mahdollisimman suurta hyötyä paikalliselle osastolle ja työväen luokkaliikkeelle yleensä.

POSTIVARKAAT AMPUNEET PAETESSAAN FARMARIN

Kello puoli kolmen aikoina tänä aamuna teki kolme rosvoa hyökkäyksen Torontoon menevän matkustajajuna numero neljän postivaunuun ryövätäkseen postin. Yrityksen epäonnistuessa pääsi kaksi rosvoista pakenemaan, ottamalla auton eräältä farmarilta joka tuli kuolettavasti ammuttua, kahden Laird-veljeksen haavoittuessa lievemmin. Junamiehet saivat kiinni yhden rosvon, joka on säilytettävänä Parry Soundin vankilassa, kahden muun voron ollessa vapaalla jalalla jossain Parry Soundin ympäristöllä.

Vorot olivat tulleet junaan Romfordin asemalla, aikoen ryövätä postivaunun ennen Parry Soundiin saapumista.

Lähempiä tietoja asiasta puuttuu, sillä Canadian Pacific rautatieyhtiö kieltäytyy antamasta julkisuuteen mitään yksityisseikkoja, ennenkuin vahingoista y.m. on saatu täysi varmuus.

On kerrassaan käsittämätöntä, että laitos, joka esiintyy hyväntekeväisyyskyltillä, joidenkin hädänalaisten asemaa hyväkseen käyttäen ajaa heitä rikkureiksi, kuten tässä tapauksessa rahattomina vankilasta vapautuneita.

SOTAVARUSTELUJAKO ITÄISELLÄ RAJALLA?

"Pohjan Voima" kertoo heinäkuun 23 p:n numerossaan m.m.: "Nyttemmin on tietoomme tullut kotimaasta sellaisia suojeluskunnan ja rajavartioston edesottamisia, joita ei voi muuksi nimittää kuin sodan varalle valmistelu[ik]si. Väitetään, että puolustusministeri olisi suojeluskunnalle antanut määräyksen sotajoukkojen uudelleen järjestelystä, ja suojeluskuntain jo kiireen kaupalla ryhtyneen alustaviin toimenpiteisiin. Tässä yhteydessä on samalla pakko kysyä, millä kumman oikeudella suojeluskunta voi tällaiseen ryhtyä.

Toinen yllättävä tieto on rajavartioston autonomistajille lähettämä kiertokysely, jossa pyydetään ilmottamaan, ketkä autonomistajat suostuvat luovuttamaan autonsa sotatarkoituksiin ja kuinka paljon he tahtovat korvausta sekä palkkaa siinä tapauksessa, että itse suostuvat autoaan ajamaan.

Olkoon tässä yhteydessä mainittu vielä sekin, että pari Norjasta Suomeen tullutta matkustajaa oli varoitettu tänne lähtemästä, koska täällä on olemassa vakava sodanvaara."

TAVANMUKAISTA — LENTÄJÄT ALAS

T.k. 1 pnä klo 7.10 tapahtui jälleen lento-onnettomuus, jossa kaksi nuorta sotilasilmailijaa menetti henkensä. Mainittuun aikaan syöksyi nimittäin I divisioonan manöövereillä ilmailuvoimien lentokone IL 67 Kalvolassa noin 400 metriä kirkosta luoteeseen alas maahan. Tällöin saivat surmansa koneen ohjaaja M. Koivumäki ja tähystäjänä toiminut reserviluutnantti H. A. Sandholm.

Tapahtumasta tiedon saatuaan matkustivat ilmailuvoimien komentaja ja tutkimuslautakunta onnettomuuspaikalle toimittamaan tutkimuksia sen syistä.

Surmansa saanut res.-luutnantti Sandholm oli syntynyt Hangossa 1897 ja ylioppilaaksi tultuaan opiskellut teknillisessä korkeakoulussa pari vuotta. Res.-vänrikiksi nimitettiin hänet 1921 ja res.-luutnantiksi 1926. Hän oli toiminut ilmailuvoimien esikunnan teknillisen osaston päällikön apulaisena.

Kersantti Koivumäki oli syntynyt 1907 Viipurissa. Hän on suorittanut mekaanikkokoulun tutkinnon joulukuussa 1925 sekä ohjaajantutkinnon marraskuussa 1927.

KAKSI TYÖVÄEN URHEILULIIKKEEN MIESTÄ KUOLLUT

V.k. 29 pnä kuoli Helsingissä TUL:n nykyinen puheenjohtaja Väinö Mikkola. Mikkola oli aikaisemmin ennen TUL:n perustamista kuulunut porvarilliseen liittoon, ollen siinä huomattavana henkilönä. Heti kun kansalaissodan jälkeen tuli päiväjärjestykseen työväelle oman liiton perustaminen, oli V. siinä mukana toimien innokkaasti asian hyväksi.

V.k. 28 pnä kuoli samoin Helsingissä tunnettu työläispyöräilijä Gösta Brännäs. Brännäs tunnettiin etevänä pyöräilijänä, sanotaan Suomen työväen urheiluliikkeen pyöräilijöiden loistavimmaksi nimeksi, oli toveri[l]linen toisia kohtaan niin pyöräilykehässä kuin sen ulkopuolellakin. Ijältään B. oli vasta 24-vuotias.

KEMIJOKISUUN UITTOTYÖLÄISET VOITTANEET LAKKONSA

Kesäkuussa alkanut Kemijokisuun uitto- ja lajittelutyöläisten lakko, johon osallistui 300 työläistä, on päättynyt ja työt aloitettiin v.k. 30 pnä. Tuntipalkat kohoovat 4:50 markasta 5 markkaan tunnilta ja prosenttipalkkiot kultakin tukilta ja paperipuurungolta 10 pennistä 20 penniin. Korotukset merkitsevät työläisten päiväansion lisääntymistä noin 20 markalla, tehden korotuksen jälkeen noin 90 markkaa 10-tuntiselta päivältä. Lisäksi on työnantaja suostunut ottamaan takaisin kaikki lakossa olleet työläiset. Boikottia ei saa harjoittaa. Voitto saavutettiin lujan järjestäytymisen avulla.

UPSEERIT VASTUUSEEN TYKKIEN RÄJÄHDYKSESTÄ

Perkjärven tykistöonnettomuuden johdosta on sotaviskaali sotaylioikeudelle jättämällään kirjelmällä asettanut kapteeni Karl Eino Valdemar Takkulan ja insinöörikapteeni Yrjö Kyösti Arvolan syytteeseen. Toistaiseksi ei vielä ole päätetty, milloin asia tulee esille sotaylioikeudessa.

SUOMESTA

Satamien suurlakko

Kapitalistit koettavat uskotella, ettei satamalakko muka lainkaan häiritsisi laivaustoimintaa. Tällä koetetaan masentaa lakkolaisten mieliä, jotta saataisiin taistelu murretuksi. Nykyaikaiset työläiset eivät kuitenkaan ole sokeita tosiasioille, vaan näkevät kapitalistien aseman päivä kerrassaan arveluttavaksi, kun vaan ulkomaalainen boikotti pääsee täydelliseen vauhtiinsa. Tanskassakin se kävi voimaan yleisenä elokuun 8 pnä.

Mutta lakko on jo nyt saanut aikaan sen, ettei juuri mikään laiva halua mennä Suomeen, koska siellä joutuu sanomattoman kauvan odottelemaan lasteja. Vain poikkeuksellisen korkein rahtimaksuin saadaan sinne joitakin laivoja. Miten kapitalistit itsekin tilannetta arvioivat, siitä on todistuksena m.m. seuraava ruotsinmaalaisen "Dagens Nyheter'in lausunto:

"Suomessa edelleen jatkuva satamalakko alkaa nyt yhtä tuntuvammin vaikuttaa Itämeren satamista lähteviin puutavaralasteihin. Tosin se ei ole huomattavammin vaikuttanut rahteihin Ruotsista, mutta kun rahtimaksut Suomesta kohoavat huomattavasti joka päivä, odotetaan meilläkin pian saavutettavan se hetki, jolloin myöskin rahtien Ruotsista täytyy seurata nousua. — Keskisuuruisia laivoja rahdataan Etelä-Suomesta Lontooseen 43 shillingistä 6 pencestä. Samanlaisista lasteista maksettiin ennen lakon alkamista 38 shillingiä. Rahtiero on siis huomattavasti suurempi kuin huonompi lähetys ja koroitetut lastauskulut edellyttäisivät".

Porvariston omienkin tunnustusten mukaan on satamalakko niin tehokas, ettei Suomeen tahdo saada laivoja kuin poikkeuksellisen korkeista maksuista.

Valtion avustamaa rikkurivärväystä

Yleisesti tunnettua on, että valtion virkamiehissä löytyy sellaisiakin, jotka suorittavat rikkurivärväystä, kuten esim. Kuopion poliisimestari. Nyt on käynyt selville, että myöskin valtiolta avustusta saava vankeusyhdistys on ryhtynyt samanlaiseen tehtävään. Esim. Sukevan varavankilasta vapautuneita vankeja kehoitetaan menemään vankilasta päästyään lakonalaisiin töihin. Niinpä eräässä todistuksessa sanotaan m.m. seuraavaa:

"Mutta työpaikka ei Viipurissa oleva toimistomme ole teille onnistunut saamaan kuin lakonalaisilta työmailta satamasta, K. V. Paulinilta ja K. V. Stenin rakennustoimistosta. Voitte vapauduttuanne mennä toimistoomme, osoite Pontuksenkatu 6.

Liha- ja Ruokatavara-KAUPPA
NIEMI & VALKEAPÄÄ
Puhelin 844 — Box 524
71 Cedar St. — Sudbury, Ont.

Mustikoita
halutaan ostaa. Päivän korkein hinta.
E. J. Ojala,
Box 1629, Sudbury, Ont.

HUOM.! HUOM.!
Nuorisoliiton Long Laken Osaston
ILTAMAT
Sunnuntai-illalla elokuun 19 pnä
OHJELMASSA:
Puhe, runoja, kertomuksia, lauluja sekä näytöskappale:
"RUKKASET"
Sisäänpääsy 30 senttiä — TERVETULOA!

Kesä Kiertue
(Johtajä V. J. Kankainen)
Vierailunäytäntö
PORT ARTHURISSA
Työn Temppelin Haalilla, tiistaina,
elokuun 21 p., klo 8.30 illalla
Hauska näytelmäuutuus
"Naisten lemmikki"
3-näyt. huvinäytelmä lauluineen.
Kirj. LUDVIG FULDA
HENKILÖT:
TOHTORI SLEVOGD .... Lennard Hjorth
ELVINE (hänen vaimonsa) .... Ensi Kankainen
PILGRAM (kapellimestari) .... V. J. Kankainen
ANNIE GILBERT (operetti laulajatar) .... Laina Kolhi
SCEIBLER (vahtimestari) .... ?
Tapahtuu Saksassa eräässä kylpylaitoksessa.
HUOM.! Laulut säestää kapellimestari Pilgram.
Liput 40c etukäteen. 50c ovella.

Syysk. 1 päivä Alkaa
Sorsien ampuma-aika

Älkää viivytelkö, vaan käykää ostamassa hyvä haulikko ja joitakin laatikoita ammukkeita, että olette valmiit syyskuun 1 päivää varten.

Pidämme varastossa kaikkia kokoja haulikoita, yhden tai kahden piipun kanssa.— Vasaran kanssa tai ilman.— Valitkaa näistä ja lähettäkää tilauksenne.

"CHIEF" yksipiippuinen 30 t. pitkä. Erikoishinta .... $ 8.95
"VICTOR" yksipiippuinen, 30 t. pitkä. 12, 16, 20, 28 tai 410 Cal. 11.90
"WINCHESTER" 6 kertaa, pumpattava 12 caliberin 60.00
SAKSALAINEN "GEHA" 16 cal. haulikko, kiväärilukon kanssa, 2 kertaa laukeava, Ainoastaan 12.50
BELGIALAINEN 2 piippuinen, erittäin hyvin tehty, 12, 16 tai 20 caliberin 21.00
BELGIALAINEN 2 piippuinen, ilman vasaraa vaan on varmuus lukko. 12 caliberin.— Ainoastaan 35.00
B. S. A. haulikko, 2 piippua, 12 caliberin.— Parhain mitä voidaan saada 85.00
FOX haulikko, 2 piippua, 12 caliberin. Voidaan ampua pitkiä matkoja 60.00

AMMUKKEITA
Haulikon ammukkeita saatavana 12, 16, 20, 24 tai 28 caliberin. 25 kappaletta laatikossa. Haulien koot 2, 4, 6 ja BB. Valitkaa näistä.

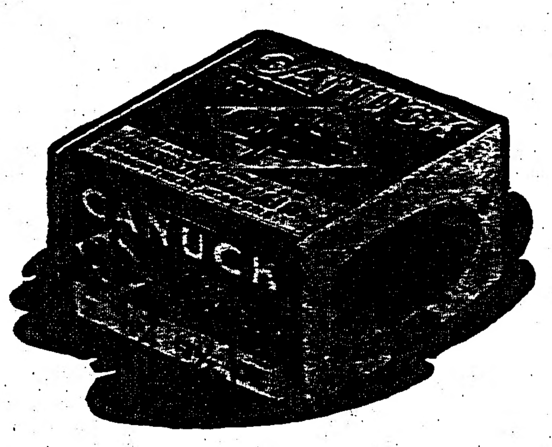

"CROWN" musta ruuti, 2, 4, 6, BB tai SSG hauleilla ladattu, paperi hylsy. Laatikko ainoast. $1.00
"CONNEK", savutonta ruutia, laatikko 1.20
"IMPERIAL", edullisia pitkälle matkalle. Hinta 1.75
U. S. AJAX pitkän matkan, 4 tai 6 haulit. Hinta 1.75

Myös täydellinen varasto luodikkoja. 22 Cal.–38-55 Winchesteriin

COCHRANE-DUNLOP HARDWARE LIMITED
DURHAM STREET Puhelin 1480 SUDBURY, ONT.

STAR STORE
(TÄHTIKAUPPA)
$100,000 varaston myynti
Kolme suurta dollarin päivää
TORSTAINA 23 P., PERJANTAINA 24 P. ja LAUANTAINA 25 P.
Tehkää dollarilla ostoksia $2,00 edestä
MUISTAKAA PÄIVÄT — tulkaa tänne näinä kolmena päivänä ja ottakaa osanne niistä suurista erikoisuuksista, joita tarjotaan $1.00 — seuratkaa tungosta.
SUURI ERIKOISUUS DOLLARIEN PÄIVIKSI
Kolmen päivän ripeän myynnin jälkeen tulee olemaan kauppamme joka osastossa satoja pieniä jäännöksiä, jotka suuresti alennetaan, huolimatta niiden suuresta arvosta.
OLKAA VARMOJA ETTÄ TULETTE KÄYMÄÄN KAUPASSAMME NÄINÄ KOLMENA SUURENA DOLLARIN PÄIVÄNÄ — SIELLÄ TULETTE NÄKEMÄÄN DOLLARIN OSTOVOIMAN.
KAUPPA AUKI KOKO TORSTAI PÄIVÄN
Elm ja Durham katujen kulmassa — P. A. COMTOIS — Vastapäätä postikonttoria
SUDBURY, ONTARIO

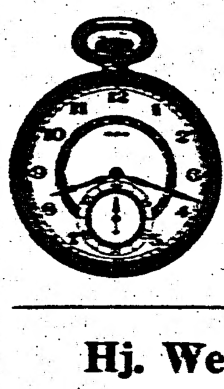

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
SUDBURY, ONT.
—Box 1873—
9 Durham St.

Hj. Westmanin
PARTURILIIKE, PALLOHAALI JA TUPAKKAKAUPPA
sijaitsee
78 LANG ST., COBALT, ONT.
Samassa paikassa ruokaa saatavana aterioittain ja viikottain. — Huoneita vuokrataan.
Toverillinen kohtelu.
Mrs. Ester Kujala.

North Bayn SAUNA
Avoinna joka:
TIISTAI, KESKIVIIKKO, PERJANTAI ja LAUANTAI
Klo 3:sta päivällä klo 12:sta yöllä.
90—3rd Avenue E. — Phone 2545
Jack Puusepp

YKSINÄISET
Jos kaipaatte ystävää tilatkaa Lemmen Sanomat, paras suomalainen naimailmoituslehti. Maksaa 50 centtiä v.k., yksityisnumerot 10 c.
Lemmen Sanomat, Toim.,
R. 1, Box 130,
Ironwood, Mich.

Käykää silmänne tarkastuttamassa
Davis Bros. Ltd.
OPTICAL PARLORS
Olette vakuutetut tyydytyksestä sekä kohtuullisista hinnoista.
DAVIS BROS. LTD.
Puhelin 427
P. O. Box 62 — Sudbury, Ont.

Erik Piiraisen
Parturiliike, Tupakkakauppa ja
PALLORUUMA
sijaitsee
57 LANG STREET, COBALT, ONT.
Naisten hiuksia myös leikataan